

EZAPWESTAR

Televízió antennáik

PLZMANT

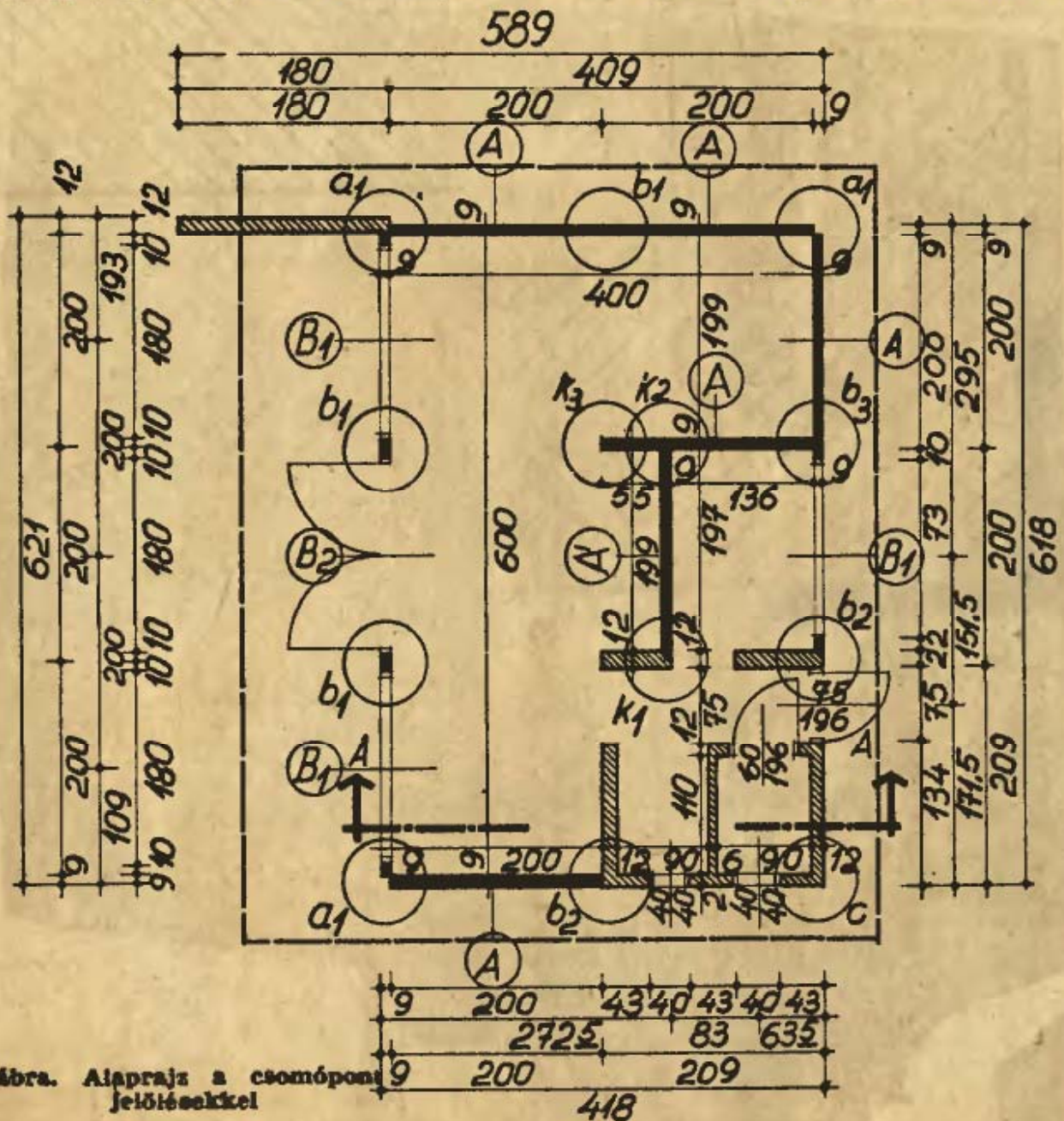
ÉTVÉGI HÁZA

TÉGLAFALAK

(6. sz. ábra)

A közüzemi részt kisméretű falazótég-
lából építjük, 12 cm-es falvastagsággal.
A falakat a T-, illetve az L-vasoszlopok

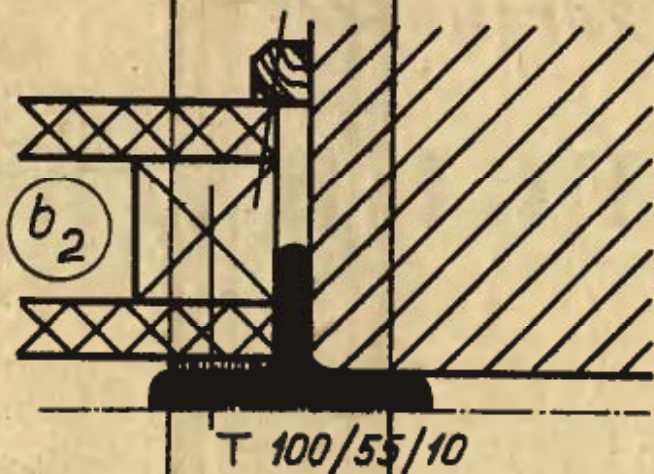
közé rakjuk (7-8-9. ábra) Ez megkönnyíti a zsinórozást. Aki fűgázni akarja a falakat, fagyálló (burkoló, I-A stb.) téglából rakja. Kevés tört téglát használunk. A WC és a mosdó közötti válaszfalat élére állított téglából rakjuk. Ide ajánljuk a

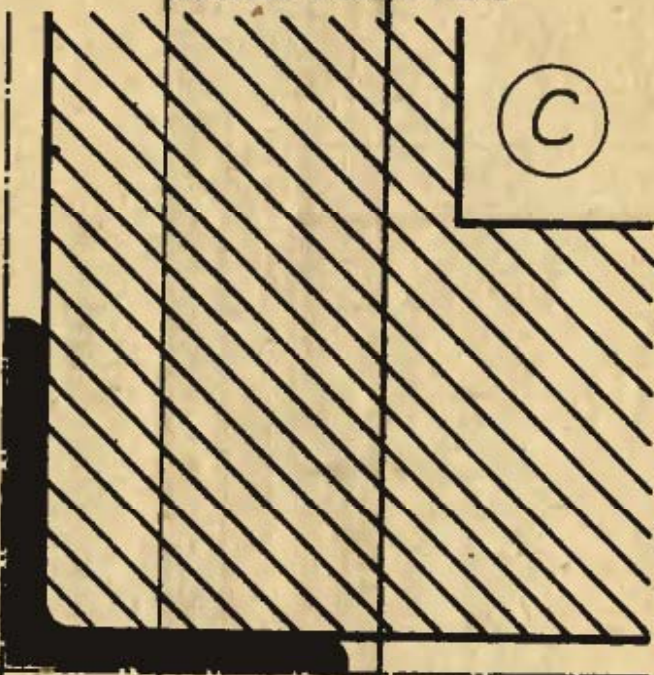
6. ábra. Alaprajz a csomópontjelölésekkel

cementhabarcsba rakott Z-, vagy Katona-falat. De rakhatjuk a téglákat rendszeres kötésben is, csak minden harmadik sort $\varnothing 3$ mm-es acélhuzallal merevítsünk. A

7. ábra. b₂ jelű csomópont. Téglafal csatlakozása T-idomvashoz

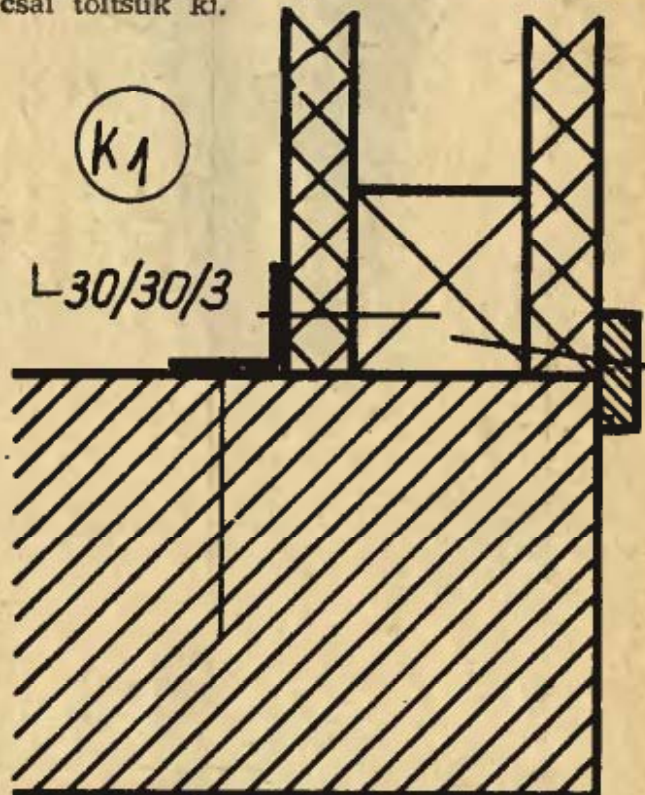
L 90/90/9

8. ábra. C jelű csomópont. Téglafal csatlakozása a szögvashoz

huzalokat rabitz-szeggel a 12 cm vastag falakba erősítsük.

A szélfogó fala is 12 cm széles legyen. Ezt is fagyálló téglából rakjuk. (Ne vakoljuk, mert a vakolat gyorsan lefagy.) A falat szebbé tehetjük, ha a téglákat nem egy síkban falazzuk, hanem egyet-egyét ritmikusan síkjából kiugratunk. (De csak max. 2 cm-rel!) A fal felső részében lyukakat is hagyhatunk ki, hogy a széllel szemben ellenállóbbá tegyük. Ha az adott méretnél nagyobb falat akarunk építeni, akkor végére egy

25 × 25 cm-es pillért rakjunk. A fal tetejét élére állított 1/2 téglákkal védjük a csapadéktól. A fugákat cementhabarccsal töltjük ki.

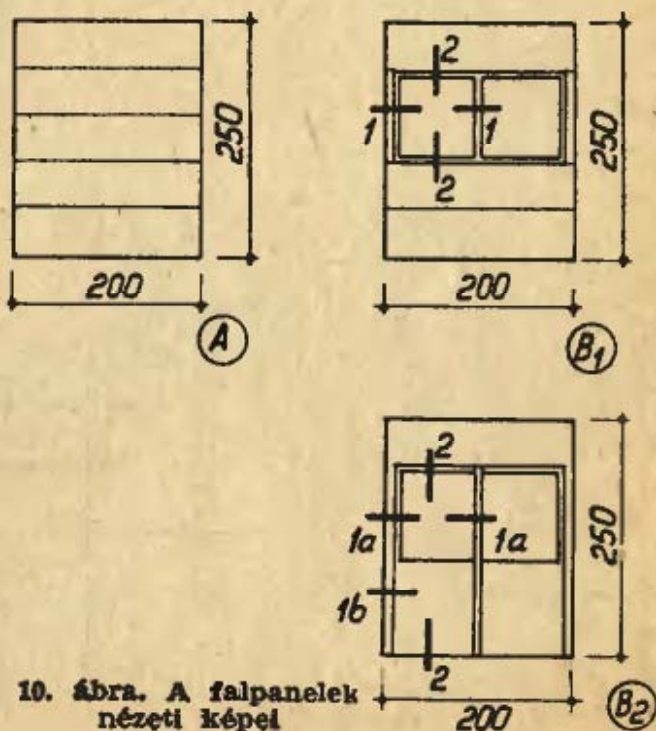

9. ábra. K₁ jelű csomópont. A beépített szekrény hátsó panelfalának csatlakozása az előtér 12 cm-es téglafalához

OLDALFAL-PANELEK

(10. ábra)

Az összeépítés többféle lehet; a csapos kötések általában gyengébb, finomabb szerkezetet adnak, ezért külön-

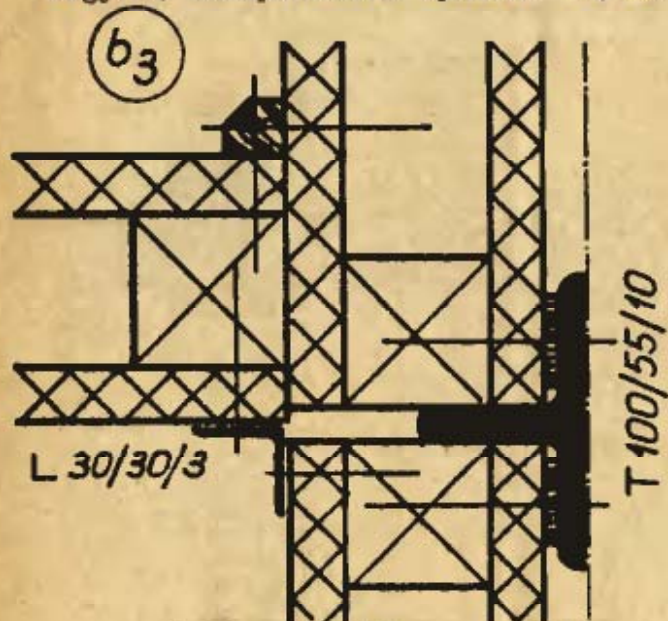

10. ábra. A falpanelek nézeti képei

nős gondossággal illesztjük az elemeket; a lapolt és csavarozott szerkezetek egyszerűbbek és kisebb hibalehetőséggel készíthetők el.

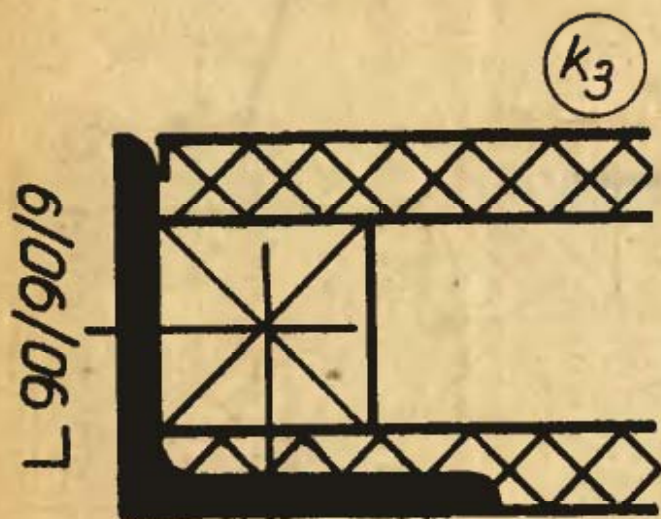
Az építész alaprajzon láthatjuk, hogy négyféle oldalpaneleket építünk. (A, A,

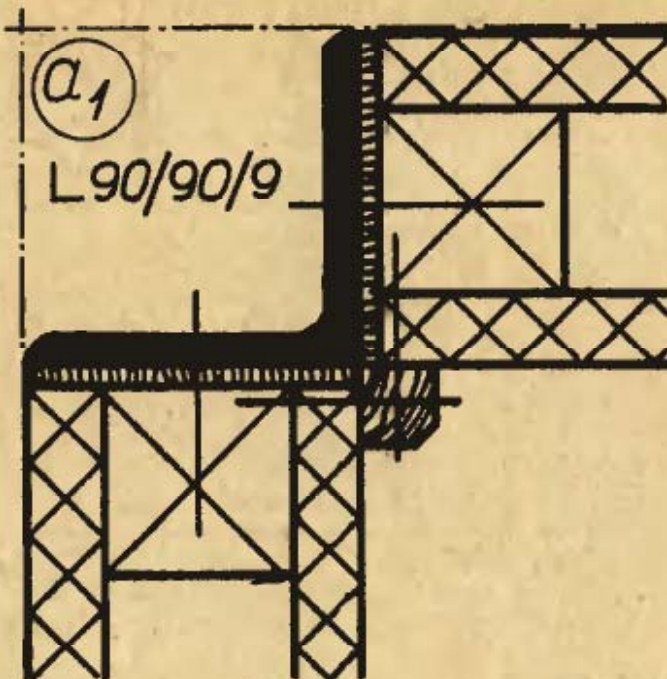
11. ábra. b_3 jelű csomópont

B_1, B_2 .) A panelek csomóponti részleteit a 6–15. ábra, a panelekbe beépített ablakok és ajtó részletrajzait pedig a 16. és 17. ábra mutatja:

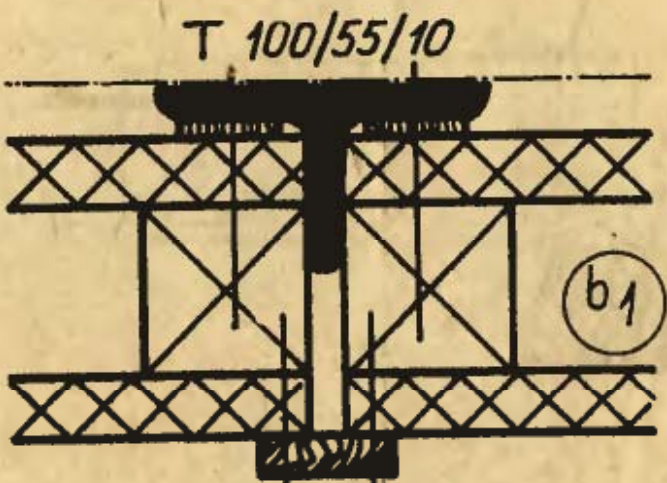
Az 5×5 cm-es fenyőfa-vázat egy földre fektetett deszkázaton — zainórpádon — felrajzoljuk, a leszabott anyagot beszámoljuk és csavarozással, vagy csapozással összeszereljük. (Lásd dr. Széll László: Magasépítéstan, II. 50. old.) A kész elemvázakra készíjük a préseit 2 cm vastag forgácselemezeket. (A borítólemezek közötti légkamrákat az összeszereléskor — a jobb hőszigetelés érdekében — parafazúzalékkal, üveggyapottal,

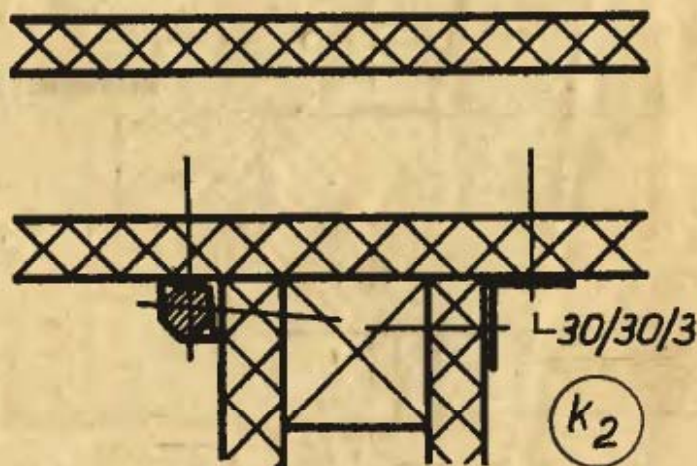
12. ábra. K_3 jelű csomópont. Falvég-merevítés szögvas-oszlopokkal

13. ábra. A_1 jelű csomópont. Ide csatlakozik a szélfogófal belső büttyje

14. ábra. b_1 jelű illesztés T-idomvas-oszloppal

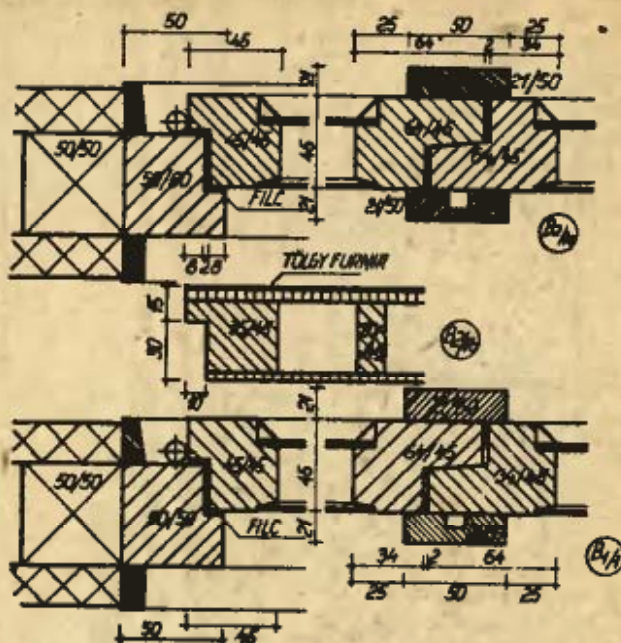

15. ábra. K_2 csomópont. Panel illesztése panelhez

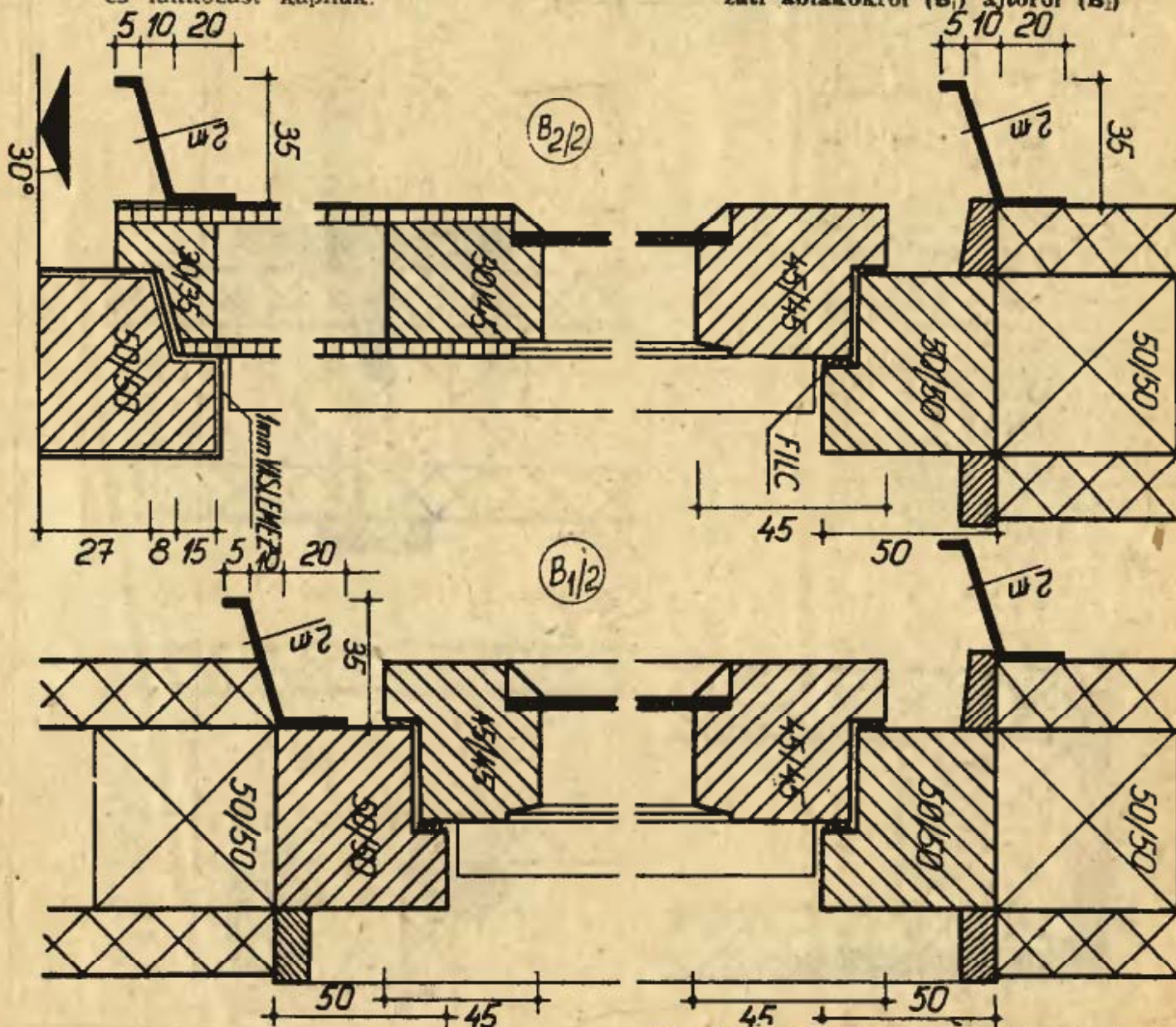

kovaföldiszttel atb. is kitölthetjük.) A homlokzati ablakok és az ajtó tokját az elemek favázára enyvezzük és csavarozzuk. A szárnyak profiljai megegyeznek a kifelé nyíló egyrétegű gerébtokos ablakokéval. Az ajtó szintén kifelé nyílik. Külső oldalának részelt tölgyfából készítjük, vagy tölgyfurnírozással látjuk el. Az ajtó- és ablakszerkezetek illesztését milliméter pontossággal végezzük. Akinek módja van rá, lehetőleg géppel munkálja meg.

Az üzemi részhez típus ajtót és ablakokat vásárolunk, vagy készítsünk gerébtokosot az Ezeremester VI. évfolyam 4-es 5-ös szám 125., illetve 152. oldala szerint. A hátsó bejárati ajtó külső oldalát is tölgyszínfurnírral kell ellátni. Az ajtólapot szintelen csónaklakkal vonjuk be. A belső ajtók és ablakok olajmázolást és lakkozást kapnak.

16. ábra. Vízszintes metszetek a homlokzati ablakokról (B₁) ajtóról (B₂)

17. ábra. Függőleges metszetek a homlokzati ablakokról (B₁) és ajtóról (B₂).

A TETŐSZERKEZET

(18. ábra)

A tető rácsostartóit ugyancsak felrajzoljuk, leszabjuk és az összejelölésre össze-szereljük. A fogópáron kiképzett alsó és felső övrudakat lehetőség nélkül, egy daraból készítsük. Ha mégis toldani kell, akkor azt nagy felületen végezzük és hidegenyvet is használjunk.

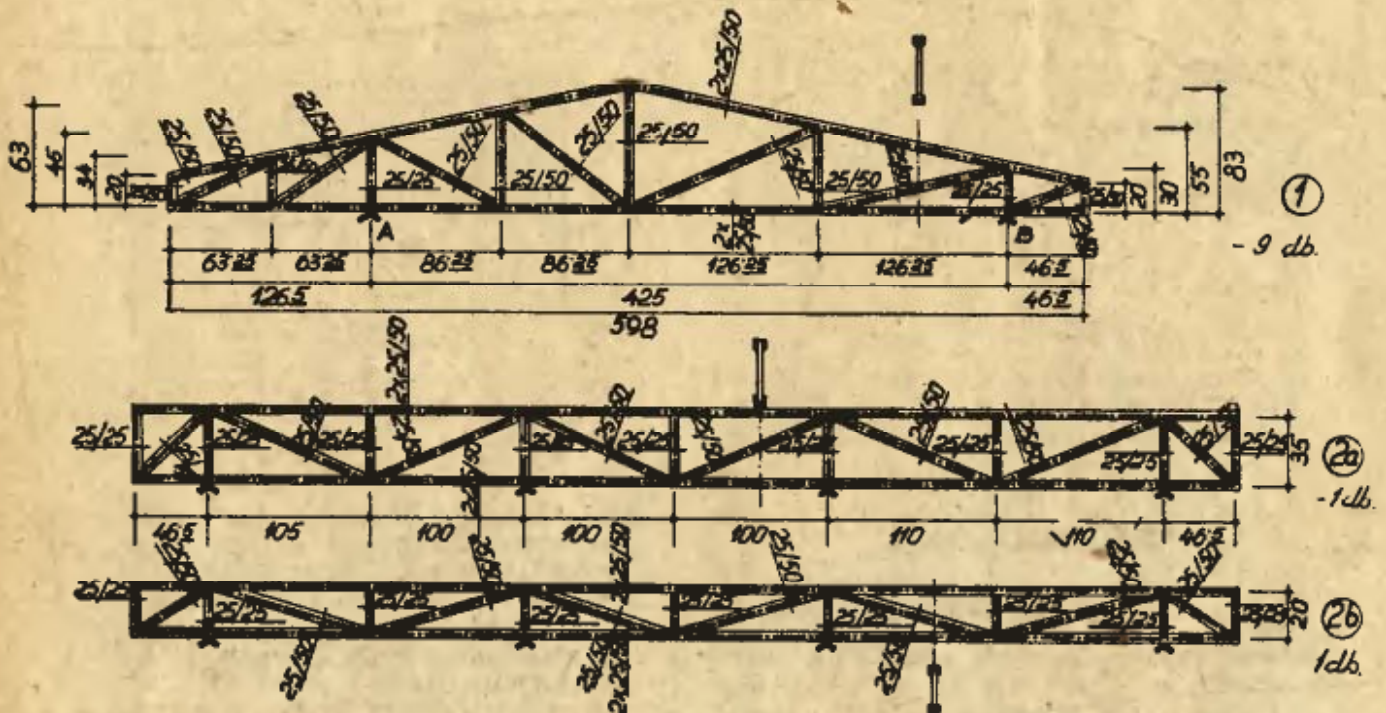
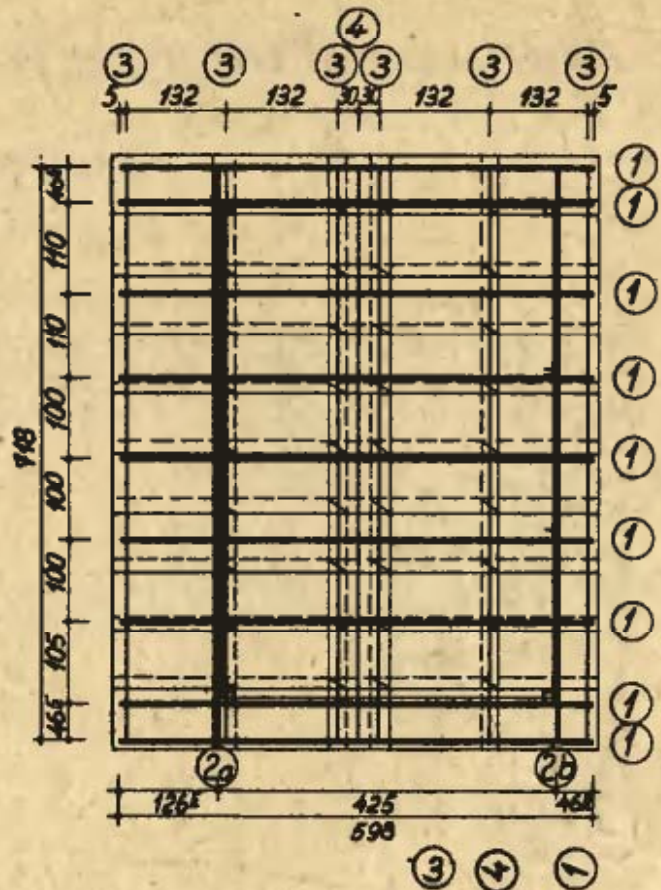
A fedélszék elemeit (19. ábra) is ott-hon készítsük el, majd a helyszínre szállítás, illetve beemelés után szereljük egy-be.

A falelemek és a fedélszék fa-alkat-részeit összeépítés előtt gomba elleni vé-dőszerrrel és lángmentesítő anyaggal be-kell vonni.

Folytatjuk

Csatlós László

18. ábra. A tető rácsostartóinak kiosztási terve

19. ábra. Tető-rácsostartók részleirajza

1. Szaruzat,

2a, 2b, Szelemenek

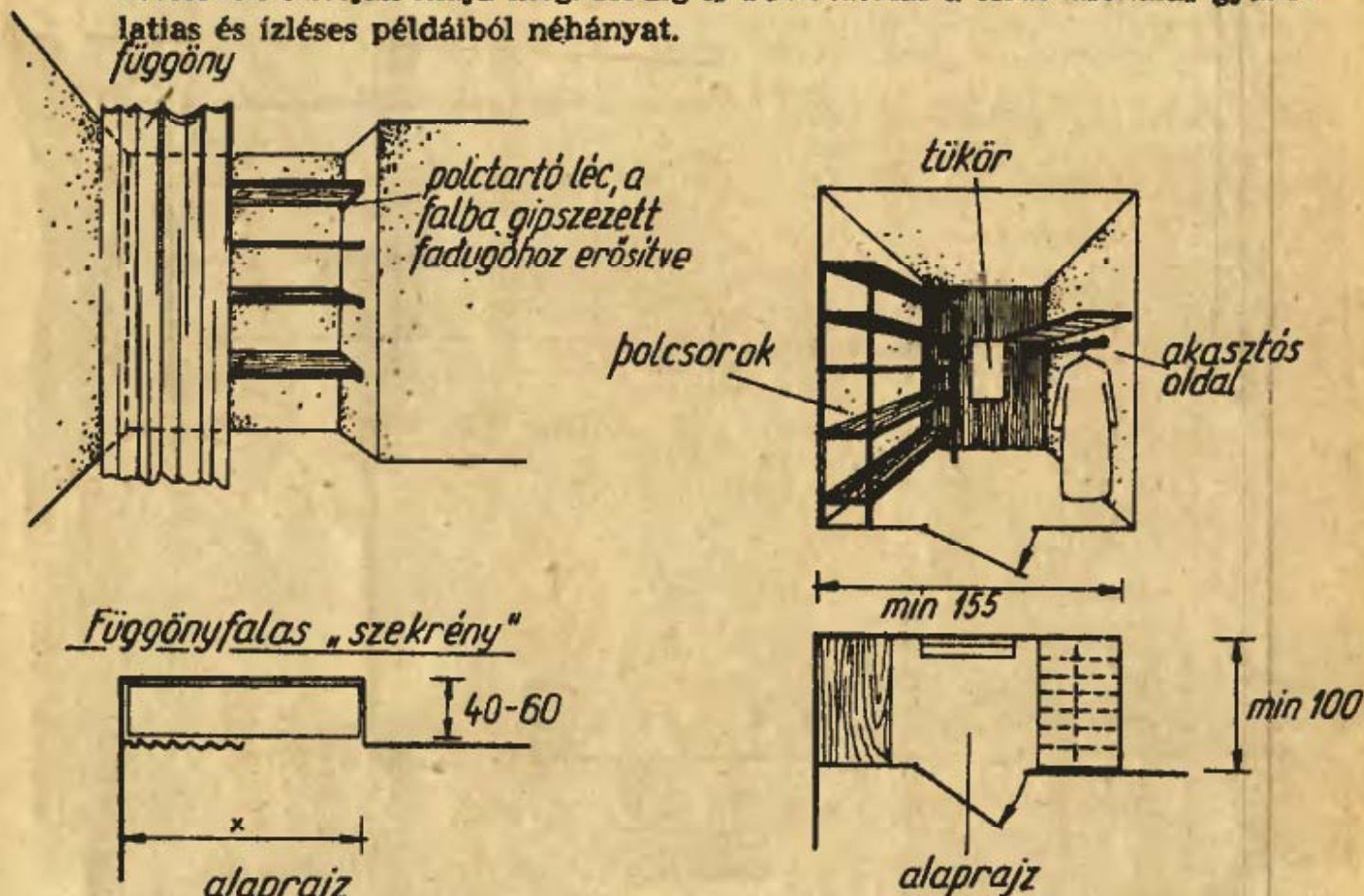

Augusztusban megjelenik

AZ EZERMESTER KISKÖNYVTÁR 5. SZÁMA:

a „CSALÁDI HÁZ, HÉTVÉGI HÁZ”

Hétfégi házunkhoz a berendezést Kedves Olvasóink, a kiskönyvtár 5. kötetében találják majd meg. Addig is bemutatunk a térkihasználás gyakorlatias és izléses példáiból néhányat.

1. ábra. (A könyv 50. oldaláról.) Nem szükséges borítással ellátni a beépített szekrény belső felületét. Polcokat erősít-

hetünk fel és függönnyel lezárhatjuk. Mélyebb (1 m széles) helyeket szekrényként rendezünk be

Olvasóinknak ajánljuk:

Jesch—Taraba: HOVA KÜSSEM? Erős-áramú és gyengeáramú villamos kapcsolások zsebkönyve. 5., bőv. kiadás. 269 oldal, 236 ábra, fűzve 9,50 Ft.

Pallei Sándor: ÖTVÖSSÉG, NEMESFÉM-IPAR, DIVATEKSZER KÉSZÍTÉS. Ipari Szakkönyvtár. 304 oldal, 773 ábra, fűzve 30,— Ft; kötve 34,50 Ft.

Makoldi Mihály: GÁZSZERELÉS. 213 oldal, 157 ábra, kötve 19,— Ft.

Ohmacht—Sárközi: MŰSZAKI TÁBLAZATOK. 5. kiadás. 819 oldal, egészvászon-kötésben 38,— Ft.

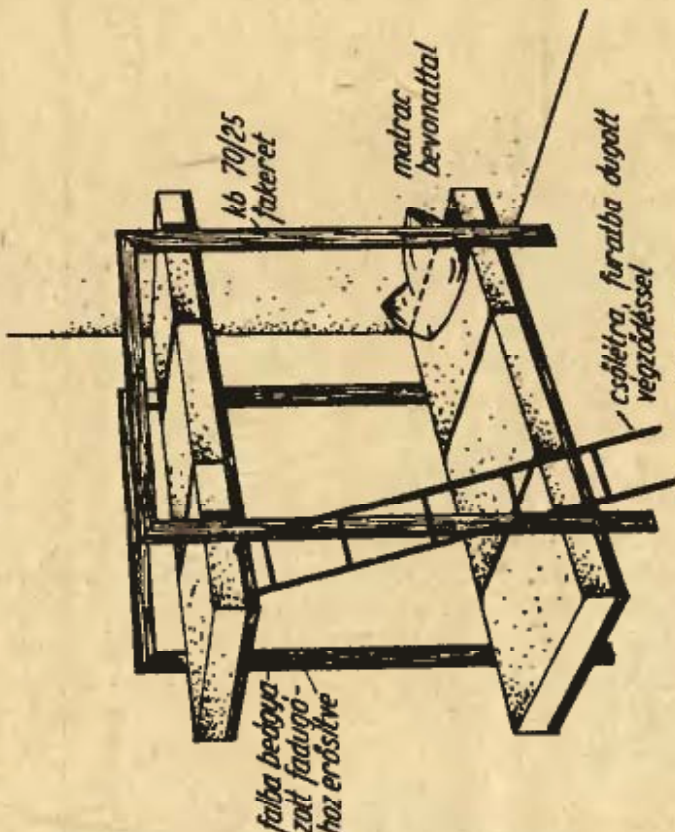
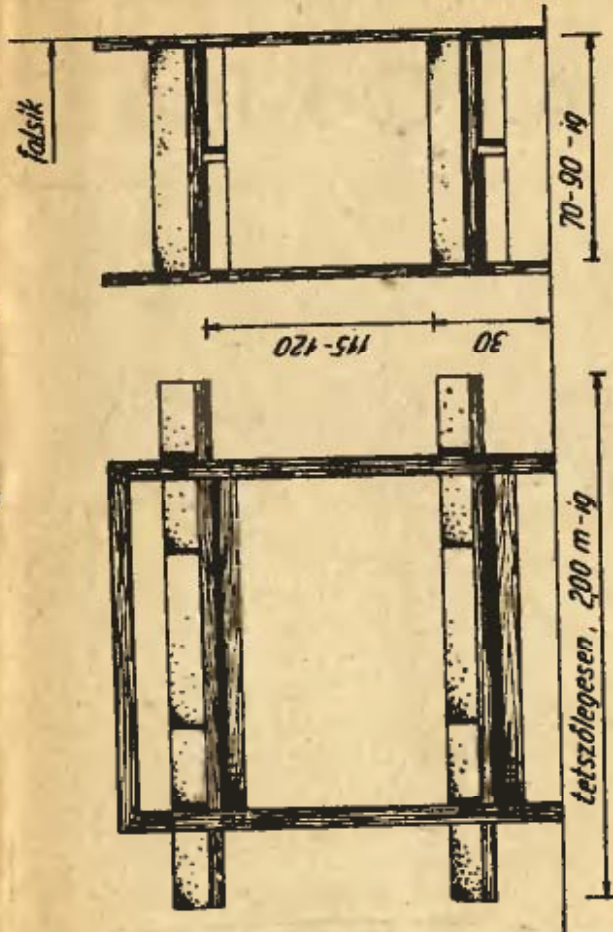
Nozdroviczky László: A TELEVÍZIO OTTHONUNKBAN. 2., bőv. kiadás. Új készülékekkel, antenna-fejezettel bővítve. 130 oldal, 86 ábra, fűzve 13,50 Ft.

A Kis Technikus Könyvtár új kötetei:
Schneemann: TRANZISZTOROS TÁSKARÁDIÓK. 7,30 Ft.
Garai: ÜVEGTECHNIKAI MUNKÁK. 6,30 Ft.

Beszerezhetők az Állami Könyvterjesztő Vállalat könyvesboltjaiban és az üzemi könyvterjesztőknél.

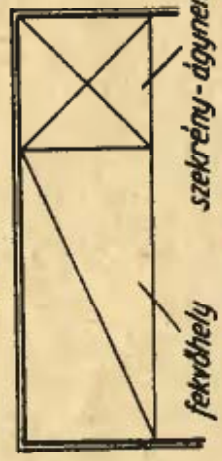
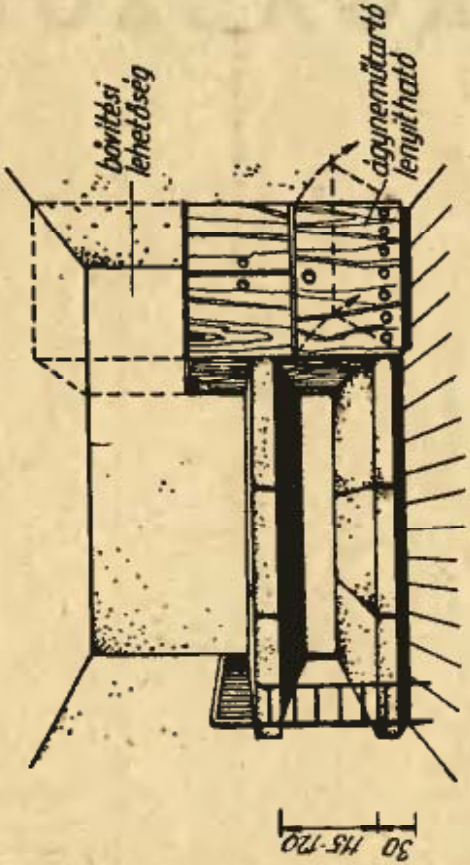
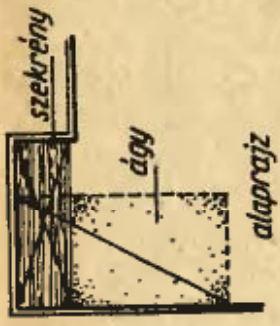
Postai utánvétel rendelés a szakköltőtől: Tancsics Könyvesbolt, Budapest VII., Lenin körút 17. Ötven forint felett a szállítás portó- és költségmentes.

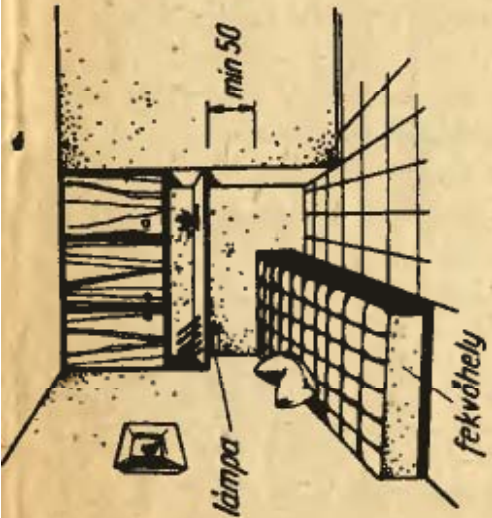

ágy szerkezete azonos az előbbivel

3. ábra. (A könyv 58. oldaláról.) Bárhol felállítható egyszerű emeletes ágy

2. ábra. (A könyv 51. oldaláról.) Felálló kőp: A fekvőhely láb felőli része fölé polcos szekrényt építhetünk be. A lázó kőp: Emeletes ágy, ágyemelés és fehéremelés szekrénnel egybeépítve, zárt alaprajzi elrendezést ad

VÉDŐTETŐ SÁTORRA

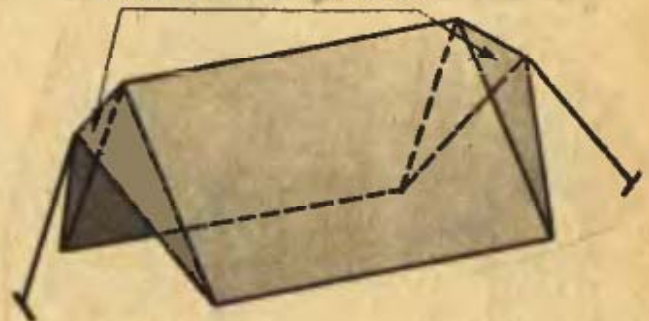
(Lásd a borító 3. old.)

A házalakú sátrak védőtetője nem más, mint egy kifeszített vászon a sátor felett, kb. 10 cm magasságban.

Ovja a sátrat az esőtől, a kánikulai átforrósodástól, a hajnali kihűléstől és még kényelmes előteret is nyújt.

A szükséges anyagmennyiséget négyzetméterben állapítjuk meg, 15 százalékos rúhagyással, a szükséges felvarrásokra és duplázásokra. Az anyagot géppel jó erősen várrjuk össze. A széleken legalább 5 cm-es visszahajtásokat hagyunk. Ide erősítjük majd a tető kifeszítő gumisodronyókat. (A gumifeszítés állandóan feszesen tartja a tetőt.) A védőtető rudazat a sátor két rúdjaára erősített 10-15 cm hosszú alumínium cső. Előteres elképzésnél még egy - 10 cm-rel hosszabb

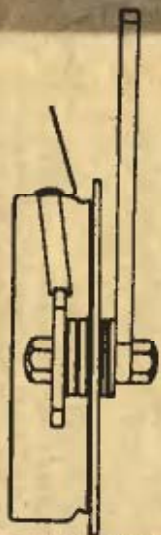
ESŐLEVEZETŐ CSÚCSOK

→ sátorrúd szükséges. A rudak illesztéséhez használjunk fémgűrűt, nehogy kiszakadjon az anyag. A védőtető végét csúcsosan hozzuk le, így tökéletesebb a vízlevezetés.

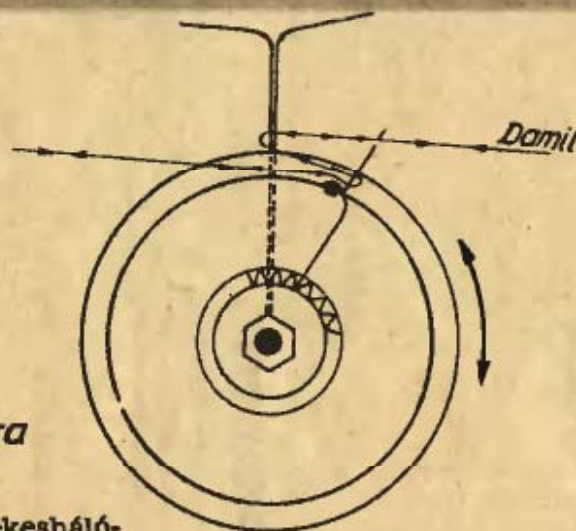
Krasznai István

HORGÁSZOKNAK

1. ábra

Villanyjelző fenekeshálóhoz éjszakai horgászoknak. A szerkezet lelke a két nikkelezett, befűzésre alkalmas gombostű. Pecsétviaszszal ragasztjuk egy orvosságos tubus kupakjába. Ide kötjük a lámpák huzalait. PVC-csőbe szorított rúdelemmel tápláljuk a KACU dobozba helyezett zsebizzót. A kontaktust a meghúzott damil biztosítja.

Bozsér Zoltán ötlete

Berregő dob az idősebb sporthorgászoknak. A berregést felerősítő rezonátor cipőpasztás doboz fedele. Három szeggel 5 mm-rel nagyobb átmérőjű alumíniumlemezt szegecselt rá és a közöttük levő részbe lakkal átitatott fonalat ragasztott. Rugója klágyított borotvapenge. A szerkezet szára keskeny fémszalag. Ez tartja a tengelyt és ezzel erősíti a botra, a damilt ráakasztja a kiálló acél-drótra.

2. ábra

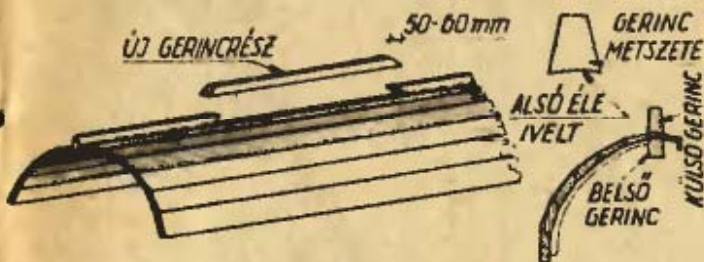

C

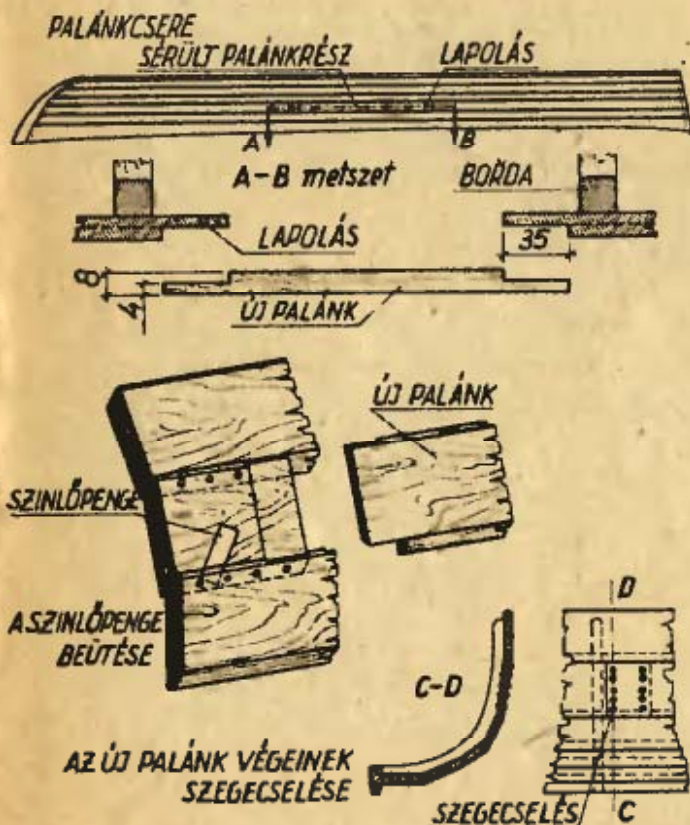
sónaktatarozó

Külső gerinccsere

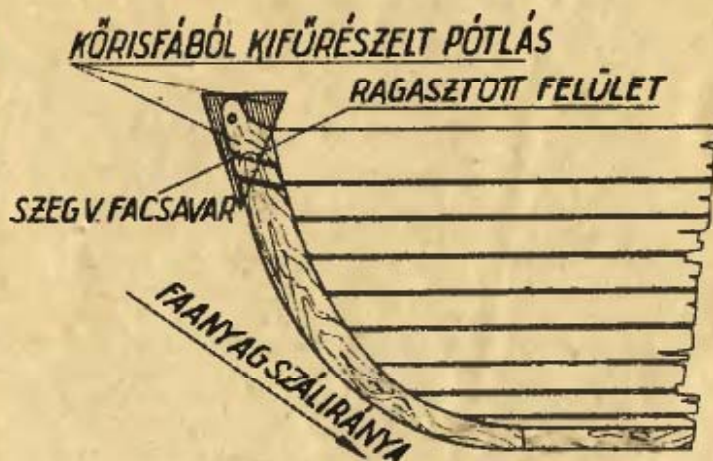
Az elhasznált gerincet ferdén befűrészeljük. A szegeket kiszedjük, a régi alágittelést letisztítjuk. A régi mérete szerint elkészítjük az új gerincdarabot, végét ferdén illesztjük. A gerinc klassé homorú alsó lapját gittel bekenve a csónakon megszegeljük. A lebontott gerincvasat visszaszegeljük. Az új gerincet négyszer behalmozzuk.

Palánkcseré

A palánkvégződéseken belüli 2-3-4-5-6-os palánkon (pl. középen) található berepedt részt illesztőfűrészsel átfűrészeljük és éles acéllappal átvágjuk a szegcseleket. (Erre a munkára a színlőpenge keskenyebb élét megkösörüljük.) A színlőpengét a szegcseleknél a két palánk közé ütjük, majd kis ütögetésekkel a rézszegecset átvágjuk. Utána a palánkdarabot kivesszük és a félbevágott szegcseket kiütögetjük. Kiszabjuk az új palánkot és a végeken egyenes rácsapolásokat készítünk. A palánkdarab beillesztése után a lapolásokat bekitteljük, majd beszegecseljük. A régi szeglyukakat átfúrjuk, majd a palánkdarabot hosszában végigszegecseljük. Végül a külső felületen a palánkot megcsiszoljuk, a szegeket szintbe reszeljük. Az adott szín szerint pácoljuk és négyszer behalmozzuk.

Orrtőke javítása

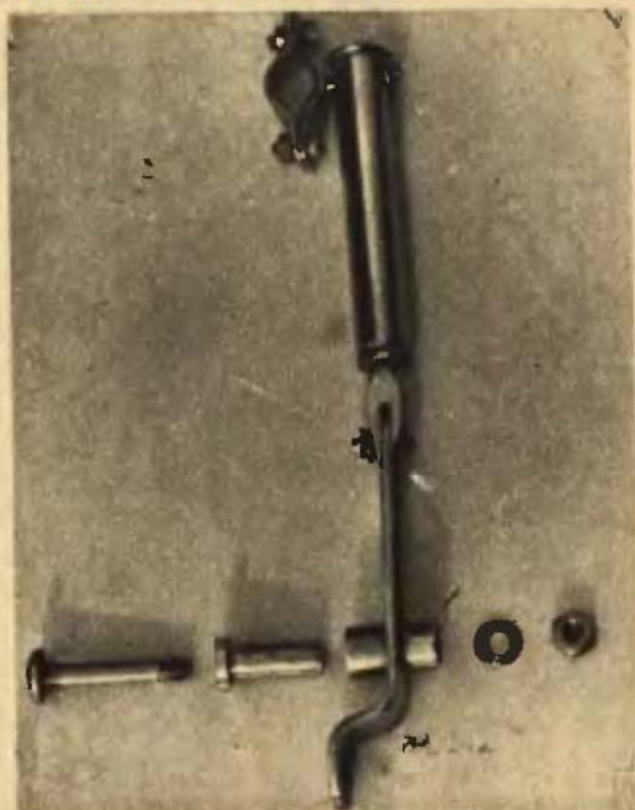
Körisfából pótoljuk a letörött részt. Helyét egyenesre gyaluljuk. Enyvezés után (Kaorit, vagy hidegenyv) rögzítjük szorítócsavarral, azáradás után pedig csiszoljuk le és lakkozzuk be háromszor.

Fojt Vilmos

KERÉKPÁR-túrára

ÚJABB TELESZKÓP

1. kép. A lengéscsillapító összeszerelés előtt

2. kép. A felszerelt lengéscsillapító.

Tavaly júniusban megjelent a kerékpár hátsó kereke alá való teleszkóp leírása. Most készítettünk az első kerékre is egyszerű lengéscsillapítót, a kétkarú emelő elve szerint. A forgáspont a villában, a kerékagy volt helyére kerül. Az út egyenetlenségeiből származó erőkkel a tokozott nyomórugó tart egyensúlyt.

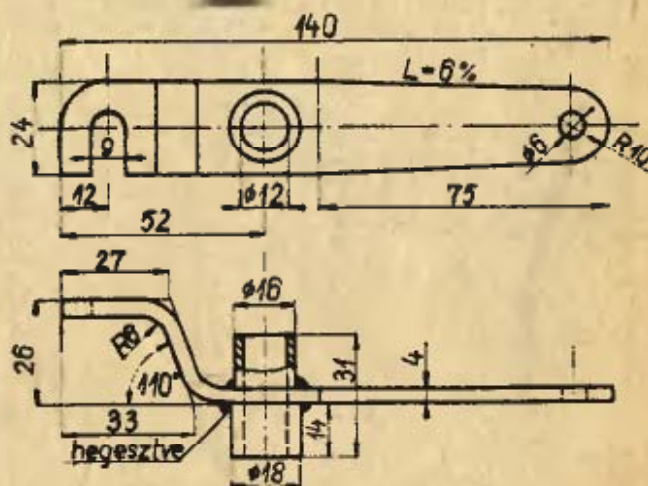
Lengéscsillapítónk 3 részből áll. 2 db 145×25×4 mm-es laposacélt szabunk le. Vöröstre izzítjuk, majd az (1) rajz szerint meghajlítjuk. A tengely helyét $\varnothing 9$ mm-es fúróval kifúrjuk, majd kifűrészelve a felesleges anyagot, »U« alakúra kiteszeljük. A forgástengelyt és hűvellyel, valamint az agyat a (2) rajz alapján készítjük el. Vigyázzunk arra, hogy a forgástengely kb 0,5–1 mm-rel hosszabb legyen hűvelyénel, mert különben az anya meghúzása után nem rugózik a lengéscsillapító. Az agy végére M3-as menet kerül.

A nyomórugó kb. 80–85 mm hosszú és 13–15 rugózó tagból áll. Fontos, hogy nyomórugó legyen, mert a húzórugó életveszélyes! A csőre egy sapkát helyezünk, amelyet vele együtt fúrunk ki. A furatba kerül a felerősítő kengyel csapja, amelyet sasszaggal biztosítunk. A kengyeleket régi dinamó felerősítőkből

alakítjuk ki. A kengyelek egyik felébe $\varnothing 6$ -os furatot fúrunk, süllyesztjük, majd egy csapot hegesztünk a furatba. Ezt a munkát gondosan végezzük el, mert ez a csap veszi fel a terhelés egy részét.

A cső alsó részére egy dugót hegesztünk, amelyet előzőleg $\varnothing 8,5$ mm-es fúróval kifúrunk. Erre támaszkodik majd a nyomórugó.

A rugórudat 12 mm-es négyszög profi-

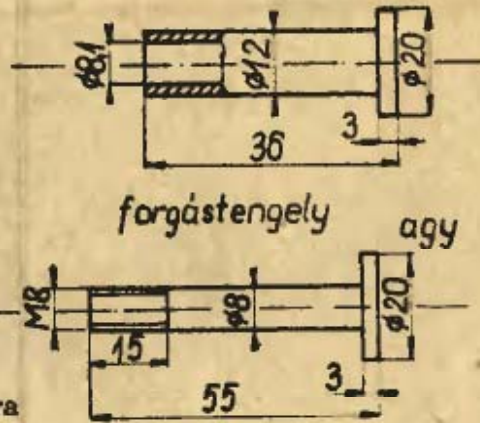

L. ábra

lú acélból eszbergáljuk a (4.) rajz szerint. A megmaradt négyzetes részen ki-rezeljük az emelő helyét, ahová azt Ø 6

hogy a villa között pontosan közepén fusson a kerék. (A csillapítót felfogó bilincselket ajánlatos szabályozható távol-

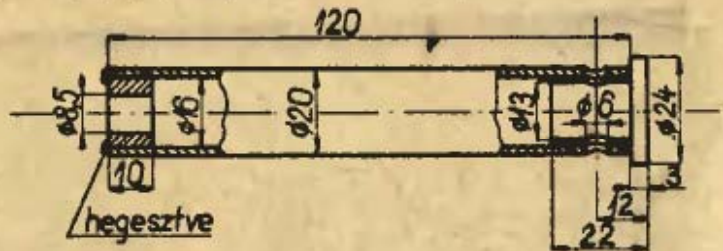

2. ábra

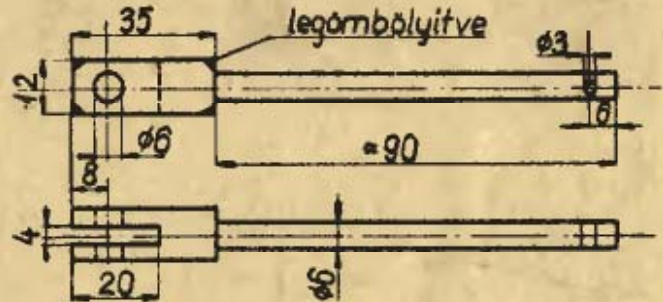
mm-es csappal és sasszeggel rögzítjük. A rugórúd másik végére kerül a rugótá-nyér. Méretét a cső belső átmérője hatá-rozza meg. Vastagsága 2,5–3 mm legyen. A rugótányért sasszeggel rögzítjük. A ru-gót időnként meg kell zsírozni. A tokot a rugóhoz méretezzük.

A rugó magasságának felénél, a rugó-tokba egy M3-ös menetet fúrunk, és ide zsírzógombokat hajtunk.

A lengéscsillapítót úgy szereljük fel,

3. ábra

4. ábra

ságtartó rudakkal a villanyakhoz kiköt-ni.)

Jakab Ferenc

a technikumok tanulmányi versenyének II. helyezettje

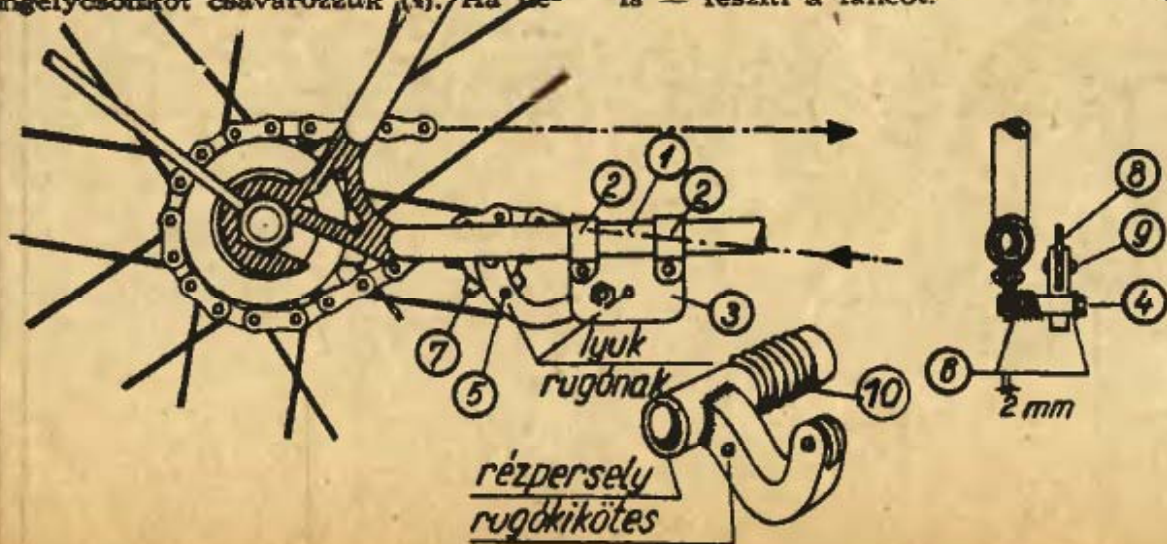
LÁNCFESZÍTŐ

A lánc — használatban — 3–5 száza-léket megnyúlik. Ez azt jelenti, hogy a hátsó tengelyt, a távolságtartókkal ál-landóan utána kell húzni. Ha elmulaszt-juk, a lánc tönkrereszi a fogaskereke-ket, menetközben le is eshet és ha be-szorul, szerencsétlenül is járhatunk. Ennek kiküszöbölésére készítünk el a láncfeszítőt. Működési elve: egy szaba-donfutó — a lánchoz való, a hátsó fo-gaskeréknél kisebb — fogaskerékkel ál-landóan feszítve tartjuk az alsó — tehát nem a húzóláncszakaszt. A kitémasztott tengelyre tekert spirálrugó a fogaskerek-kart állandóan felfelé nyomja és így a lánc nyúlásával rugalmasan utána fe-szít.

A hátsó kikötőváz alsó vízszintes cső-véhez (1) két feszítőbillincsel (2) erősít-jük fel a csatlakozó lemezt (3), amelyre a tengelycsomót csavarozzuk (4). Ha be-

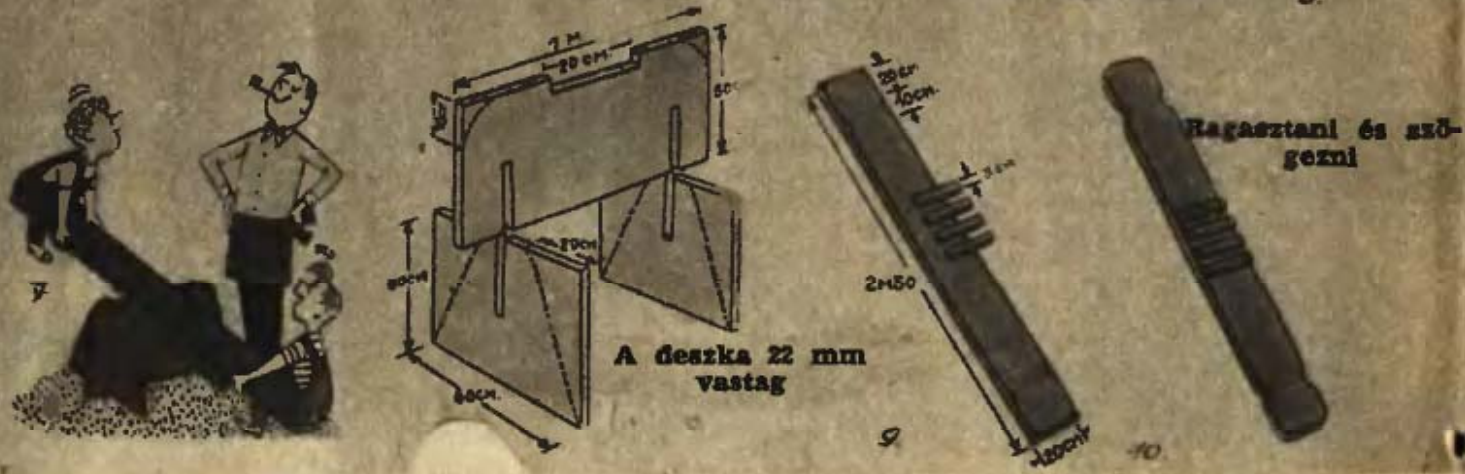
geszten tudunk, fel is hegeszthetjük. Igényesebb kivitel esetén rézpersellyel el-látott csőre hegesztjük fel a feszítőkart (5). Arra ügyeljünk, hogy a láncfeszítő fogaskereke pontosan a lánctengely füg-gőleges síkjában fusson. Ezért a ten-gelyt (4) hosszabbra hagyjuk, mint a fe-szítőkár csőhüvelyét, hogy csúszóalátét-gyűrűkkel (6) be tudjuk állítani. A fogas-kereket (7) KERAVILL-boltban vásárol-juk meg és rézpersely csőtengelyre (8) erősítjük. Tengelyét (9) — átmenő csap-ként — mindkét végén menettel lássuk el és anyával rögzítjük (esetleg sasszeg-gel). A feszítőrugót (10) úgy építjük be, hogy a karral — a lánc föltétele előtt — jó feszésre felhúzhassuk. Amíg a láncot felpatentezzük, lefogjuk a kart. Utána nyugodtan elengedhetjük, már működik is — feszíti a láncot.

B—M

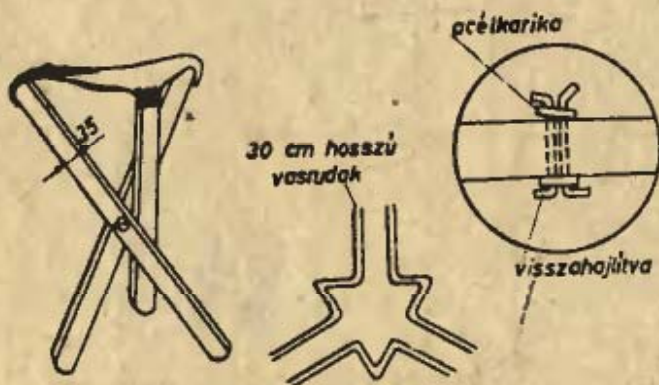

HINTA-PALINTA

Tábori szék

Annyira összecsukszható, hogy jóformán alig foglal helyet.

Lábakra levágunk 35 x 35 mm-es keresztmetszetű keményfa rúdból három 50-60 cm hosszú darabot. Három 30 cm hosszú vasrudat W alakban meghajlítunk, s párhuzamos száraikat egymáshoz szorítva átdugjuk a lábak közepén fúrt lyukakon. A falécek túlooldalán kiálló rúdvégeket alátétkarikák fölött visszahajlítjuk, ezzel a három láb erősen, de mozgathatóan kapcsolódik egymáshoz. Ülésnek háromszög alakú vászondarabot erősítünk a lábvégekre.

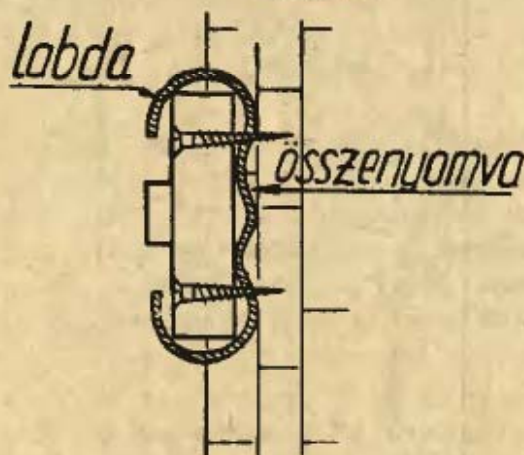
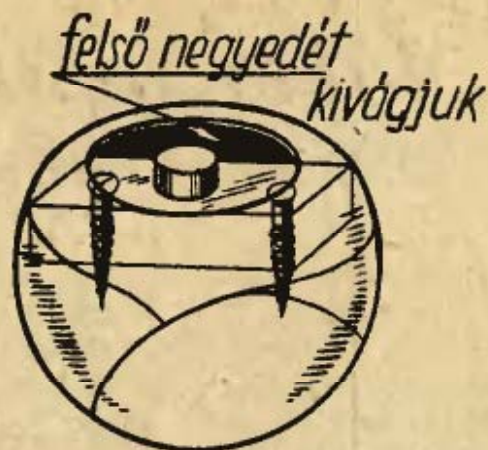

Mire jó?

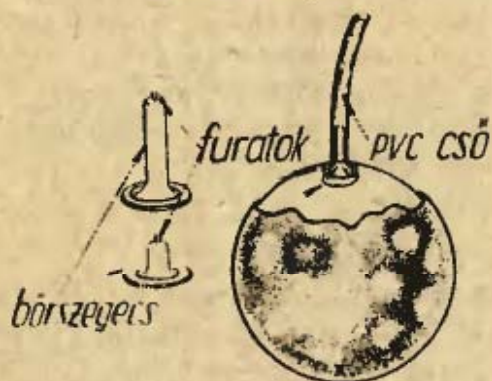
A GUMILABDA

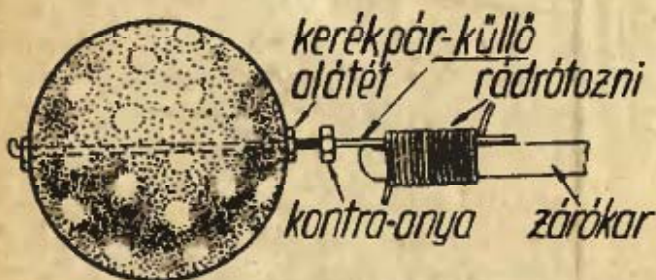
Felső harmadát levagva gipsz-keverésre használhatjuk

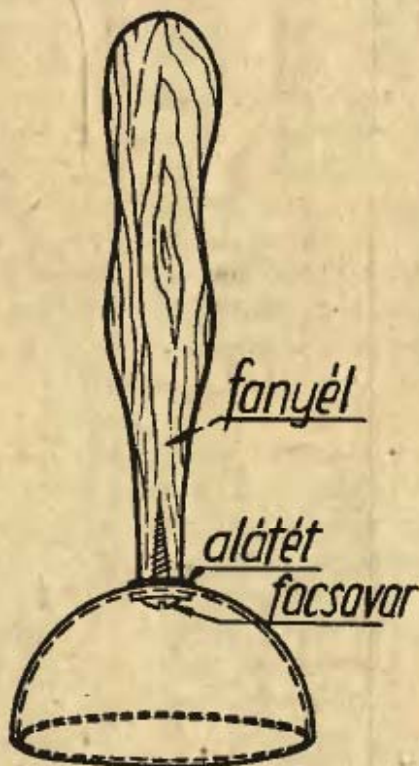
Kerti kapukon jó csengőnyomógomb-vedő. A nyomógomb talpázatát a labdával együtt csavarozzuk fel

Ha bőrszegest nyomunk bele és arra PVC-csövet húzunk, porfüvő vagy vízpermetező

A WC-tartály úszójának pótlására is alkalmas. Átdugunk rajta egy kerékpár-küllőt — a nyílásokat PVC-ragasztóval tömítjük — és azt a tartályszelep szárához kötjük

Kettévágott labda — fanyéllal — lefolyók tisztítására alkalmas. A labdát csavarral — alátét közbeiktatásával — erősítjük a fanyélhoz

Ágból, gyökérből-fantáziával

TERMÉSZETES SZOBANÖVÉNY-TARTÓK

Egy meghökkentő csupaszs óriásgyökér megállította a járókelőket az egyik fővárosi virágüzlet kirakata előtt. Előbbnek hatott a rózsáknál és a tulipánoknál, a formája miatt: megállt a maga lábán és magasan hordta »a fejét«. Alighanem cégérnek választotta a virágkötészet kiállítás számára a Kertészeti Várlalat.

A kiállítás ugyanis jórészt hasonló, élő formájú faágakat, gyökereket mutatott be. Külsejükön futónövények, öblösen képzett hajlataikban és kifűrt belsejükben szobanövények kaptak természetes fészket. Az erdő hangulatának miniatűrjei a lakásban.

— Hogyan jut a virágkötész az ilyen meglepő alakú nyersanyaghoz? — Kérdeztük Horváth Györgynétől, akinek faág- és kókuszdió-növénytartói aratták a legtöbb tetszést a kiállításon.

— Egy dunai horgászás alkalmával mesélte — partmenti ágakat és vízmosta gyökereket szedtem össze. Az iszapos ágakból bizony nem látszott, hogy a lakás díszei lehetnek. Azóta is a nem termő, korhadtabb erdőrészekben, vagy az őszi fametszések után keresgélem a növénytartónak alkalmas ágakat. Az is előfordul, hogy a pincében a tűzifából válogatok alkalmas fehérkérgű nyírfahasábot.

— Általában a kemény- vagy a puhafa alkalmas a megmunkálásra?

— A szép fa! Olyan figurája legyen, hogy azt tovább lehessen munkálni fantáziával. Csak ez a fontos.

— Úgy értsük ezt, hogy a megmunkálás eszköze a fantázia?

— A legfőbb eszköze. Mellette persze számbajön még a drótkéfe, a körömkéfe, még a fogkéfe is, mert az ágakat alaposan és finoman meg kell tisztogatni. Nehezebb szerszámajnk: a bicska, a kézfűró, a véső és a könnyű kiskalapács. Ezekkel vájjuk, mélyítjük, fűrjük ki az ágakat, gyökereket, hogy helyet készítsünk a termőföldnek, illetve a növény gyökérzetének.

(Lásd a hátsó borítót)

— Úgy látjuk, a legegyszerűbb természetes növénytartó a tűzifahasázból készült. Ennek mi a módszere?

— Szétfűrészseljük hosszában a hasábot. Mindkét feléből fűrészsel, vésővel és kalapáccsal alkora darabkát vágunk ki, hogyha összeillesztjük a két félhasábot és vaskeposokkal egymáshoz rögzítjük, akkor megfelelő mélységű és nagyságú üreget nyerünk.

— Nem csurog ki az összeillesztés részén a víz az öntözés után?

— Ezért kell az öntözést edény fölött végezni. Csak azután helyezzük a növényt vissza állandó helyére, ha már magába szívta a vizet és a felesleg lecsöpögött.

— Végül egy utolsó kérdés: milyen növényeket ajánl természetes tartókba?

— A színek kellemes hatású összeválogatása mellett arra kell ügyelni, hogy az egy tartóba ültetett növények egyforma vízigényűek legyenek.

— Megírhatjuk-e, kedves Horváth Györgyné, hogy szobanövény-kedvelő olvasóink önhöz fordulhatnak részletesebb tanácsokért?

— Szívesen várom az Ezeremester olvasóit virágüzletünkben: VIII., Rákóczi út 27/b.

A kosárfonás szerszámai

I.

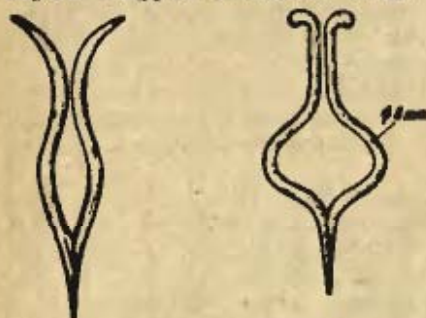
Nyár közepén van itt az ideje annak, hogy a dús- nedvű vesszőket levágjuk és héjától megszabadítsuk. Ehhez a munkához, meg majd a fonáshoz szükséges szerszámok elkészítéséhez már most fogjunk hozzá. De vigyázzunk majd az éles szerszámok kezelésére! Gondatlanságunk balesetet okozhat! Nemcsak munka után, hanem munka közben is rakjuk helyére szerszámainkat!

Amíg az őszi, le nem húzott vesszőket is be nem takarítottuk, száradjanak a fehér vesszőkévék. Akkor majd megtanítjuk olvasóink a kosárfonásra, a két-féle vessző hasznos és izléeses együttes alkalmazására.

*

A hántolni való vesszőket júniusban—júliusban »aratjuk« a füzesekben. Metszőollóval, meredek vágással szedjük a tőkéről és — nehogy megszáradjon — 2—3 órán belül meghántoljuk, »meghúzzuk«.

Vasból, vagy fából készítjük a héjazó villát (1. ábra). Jobb kézbe fogjuk és a közzétett vesszőt bal kézzel végighúzzuk benne. A 6-os, vagy a 8-as gömbvasból olyan nagyra szabjuk, hogy

1. ábra. A vesszőhúzás szerszámai

a lantja, az íves része a markunkban elférjen. Ilyenkor a fogót annyira összenyomjuk, hogy a héj összezúzódjék. A két helyen felnyitott héj már könnyen lehántható. Vigyázzunk, — a vesszőket ne roncsozzuk! Ha a hegyesre reszelt héjazóvillákat cölöpökbe, vagy gerendába verjük, mindkét kezünkkel dolgozhatunk.

Húzás után a kiszáritott vesszőket 20 cm-enként osztályozzuk.

Azután minőség szerint is tehetünk különbséget (hibátlan, kevés hibával, durva, látható hibákka! stb.)

A vesszők osztályozását falhoz állított, 2 m hosszú lemeretezett rúddal végezhetjük.

A 3—4 helyen guzsba kö-

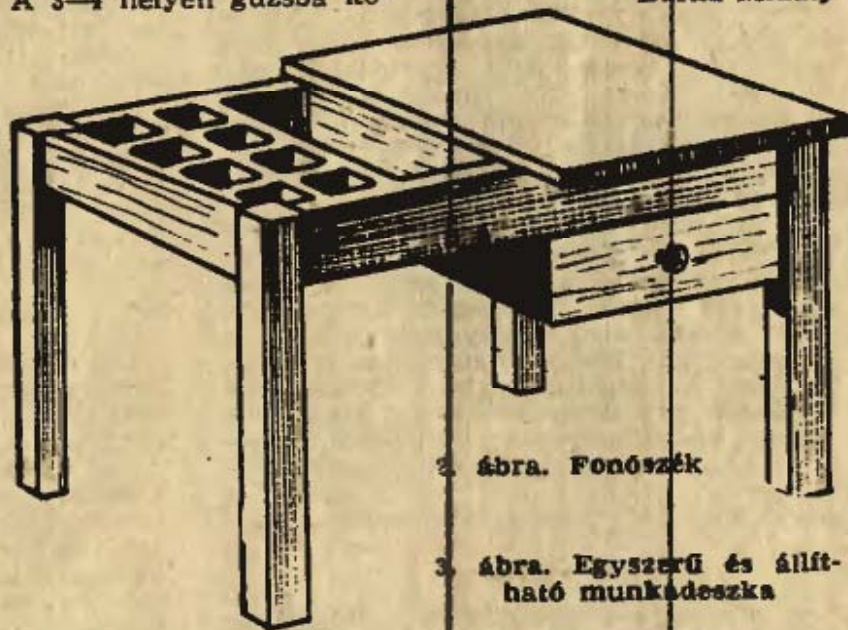
tött nyersfehér vesszőkévét őszi felhasználásig száraz helyen raktározzuk.

Szép munkához, a szak- szerű fonáshoz úgy készü- lünk elő, hogy barkácsolunk egy főnöszéket, amelyben minden kézszer- számnak helyet biztosítunk (2. ábra). Olyan magas le- gyen, mint a konyhai sáml, de kétszeresen olyan szé- len. Az egyik fele rekeszes, a másik fiókos.

Lapos fonáshoz jól hasz- nálhatjuk a 3. ábrán bemu- tatott munkadeszka, esetleg szárnyascsavarokkal ellátva állítható lécekkel. Ez nem más, mint három db cölös deszka, keresztmere- vőkkel.

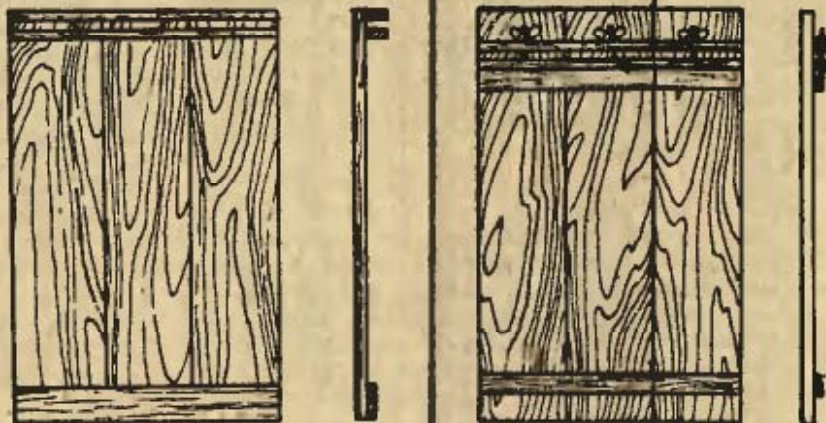
(Folytatjuk)

Barna Mihály

2. ábra. Fonószék

3. ábra. Egyszerű és állítható munkadeszka

Nem kell többé

a kútra járni!

SAJÁT VIZELLÁTÁS BERENDEZÉS

A családi házak javarésze már víz-berendezést eszközökkel készült, bár az utcai vízcsatlakozásra csak később kerül sor. Addig se kelljen a kútra járni: egészítsük ki szivattyúval, hidroforos víztartállyal vízellátási berendezéseinket. A tárolt víz még napok múlva is üde és élvezhető marad.

A családi házhoz épített kút vizét vesz-
szük igénybe a házi vízellátó berendezés számára.

A hidrofór

Egy 100 liter teljes űrtartalmú hidrofór-
tartályból a következő vízhozamokat igé-
nyelhetjük 3 atm. végnomásnál:

0 atm. előkompressziónál 75 liter vizet,
0,5 atm. előkompressziónál 62,5 liter vizet,
1,0 atm. előkompressziónál 50 liter vizet.

Általában az a tapasztalat, hogy a házi
vízellátó berendezéseknél, — ahol a vizet
szivattyúval nyerjük a kútból, — elegendő
2 atm. nyomás. Az esetben, ha nem
kell fürdővizről is gondoskodnunk,
100—150 literes, ha pedig fürdővizet
is szolgáltatunk, akkor 200—250 liter űr-
tartalmú hidrofórt készítsünk. (Még na-
gyobb vízszükséglet esetén 500 literes hid-
rofórt válasszunk.)

Ha 0,5 atm. légelnomásnál a hidro-
fortartály 300 liter légűrtartalmú, akkor
2 atm. végnomásnál a levegő 50 literre
nyomódik össze. Ez viszont azt jelenti,
hogy 0,5—2,0 atm. légnyomás között
a hasznosítható összes vízmennyiség 50 li-
ter lesz. A hidrofórtartályok 100—150—200
—250—500 liter űrtartalommal 6 atm. nyo-
másra készülhetnek. A várható vízho-
zam: „A_x” literben kifejezve minden eset-

ben $\frac{A}{2}$ ahol „A” tartály űrtartalma: $A_x = \frac{A}{2}$

A szivattyú

A kézihajtású kéthengeres dugattyú-
szivattyú csapószelepe — üzemszünet
közben a tömszelence folyását gátol-
ja. Az alkalmazott hengerek belső át-
mérője $\varnothing$ 64 mm, a hajtókar hossza 110×10
mm. Teljesítménye percenként 15 l, emelő
magassága 30 m. Ezt a szivattyút is fagy-
mentes helyre szereljük.

A 7 méternél kisebb mélységű, ásott,
vagy levert kutaknál a szivattyú lehet
távolabb eső helyiségben is. (pl. pin-
cében, konyhában) feltéve, hogy a cső-
súrlódási ellenállással növelt szívómagas-
ság, a megengedhető mértéket (max. 6
m-t) nem lépi túl. Az ilyen mélységű ku-
tak szivattyúi — ha nem valamely fűtött
helyiségben vannak, télen fagykárt szen-

vedhetnek. Ha fagymentes kútszivattyú
szükséges, vagy a kútmélység 7 m-nél
nagyobb, úgy már csupán olyan szerkeze-
tű szivattyú szerelhető fel, amelynek
munkahengere a kútaknában van. Hidro-
méteri a kifolyócső csapjának helyére
szereljük és piros mutatóját 20 m légna-
gyobb nyomásra állítjuk be.

Tekintettel arra, hogy az emberi izom-
erő határolt, a kútmélység növekedésé-
vel csökkentjük a szivattyú vízhozamát.
Egy ember vízemelő képessége literekben
percenként:

5	10	15	20	25	30	m magasra
90	45	30	22	18	15	l

A helyes berendezés megválasztásánál
a szivattyú emelőmagasságát úgy kell
megállapítani, hogy a tényleges szívó-
és nyomómagassághoz, valamint a csősúrló-
dási ellenállásokhoz még kb. 5 métert
adunk hozzá, mint a szivattyú meghaj-
tásához szükséges erőtöbbletet.

A szivattyúhenger szívó oldalán fellépő
szívóhatás következtében a vízben ei-
nyelt levegő légfesleletet támaszt a hid-
rofórban. A felesleg a csőhálózatban ke-
reztül a kifolyócsapoknál távozik el. A
szivattyúhenger önműködően pótolja a
fellépő levegőhiányt. Így sem léggpótló
szivattyúra, sem vízállásmutatóra nincs
szükség.

A berendezés üzemeltetése

Ha a kifolyócsapokból már lassan fo-
lyik a víz, mindaddig szivattyúzunk
kell, amíg a feszítő 20 m-es nyomást
nem jelez. Figyeljünk arra, hogy a hid-
rofór éjjelre mindig meg legyen töltve,
a kifolyócsapok jól zárjanak és a szí-
vattyú tömszelencéje ne szivároгjon.

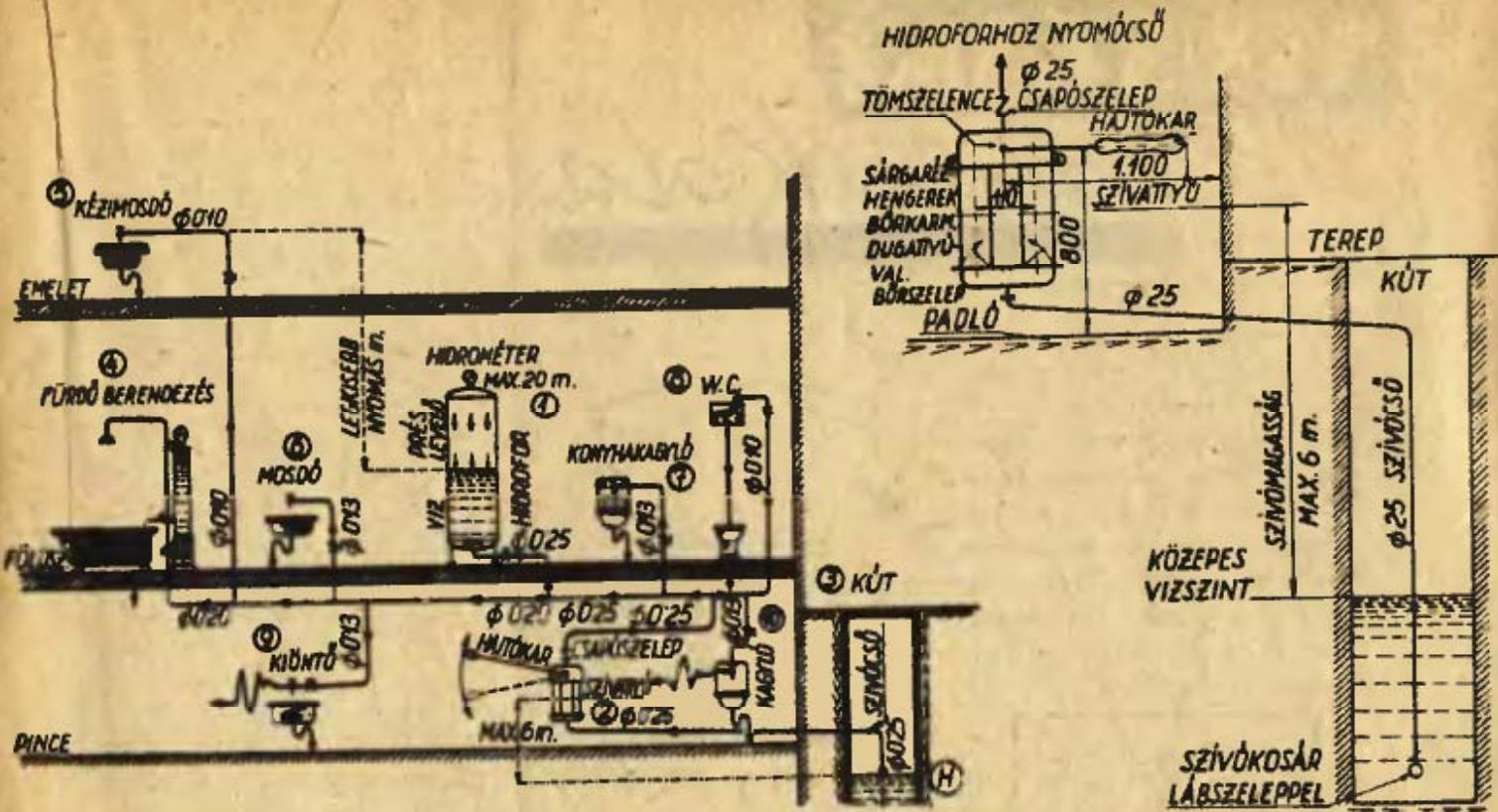
A jól záró lábszelepes szívókosár meg-
gátolja a víz visszafolyását a csővezeték-
ből és ezzel az üzemzavaroknak elejét
veszi.

A szivattyú és a hidrofór fagymentes
helyre kerüljön. Aknába helyezett tartály
körüli elegendő hely maradjon a fenntar-
tási munkák elvégzéséhez.

Olyan helyeken, ahol villamosáram
van, elektromotorral hajtjuk meg az ön-
felszívó turbínaszivattyút. A legelső üzem-
behelyezés alkalmával kell csupán a szí-
vattyút vízzel megtölteni. Hidrofórtartály-
lyal ugyancsak kombinálhatók azzal a mó-
dosítással, hogy házi berendezésnél a kézi-
kapcsolás az előnyösebb. Így a beszer-
zési, a kezelés, a karbantartási és az
üzemeltetési költségek kisebb, mint az úgyne-
vezett automatikus berendezésé.

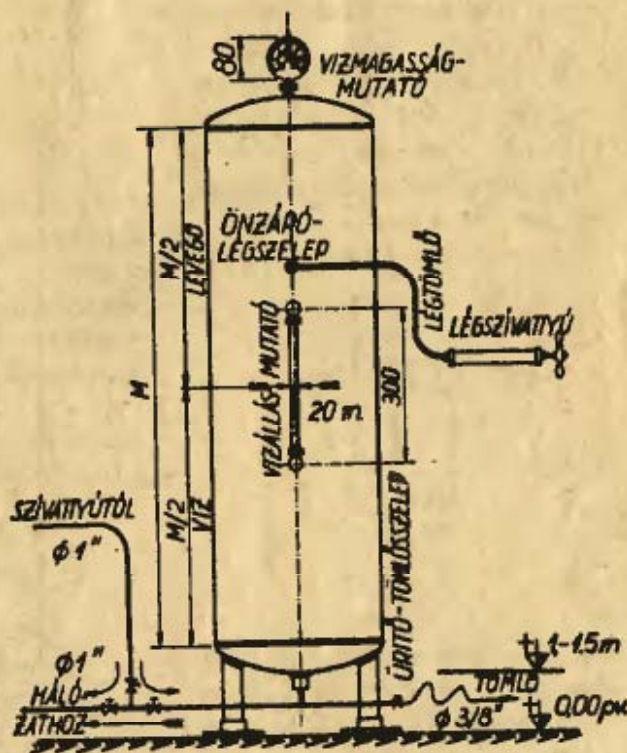
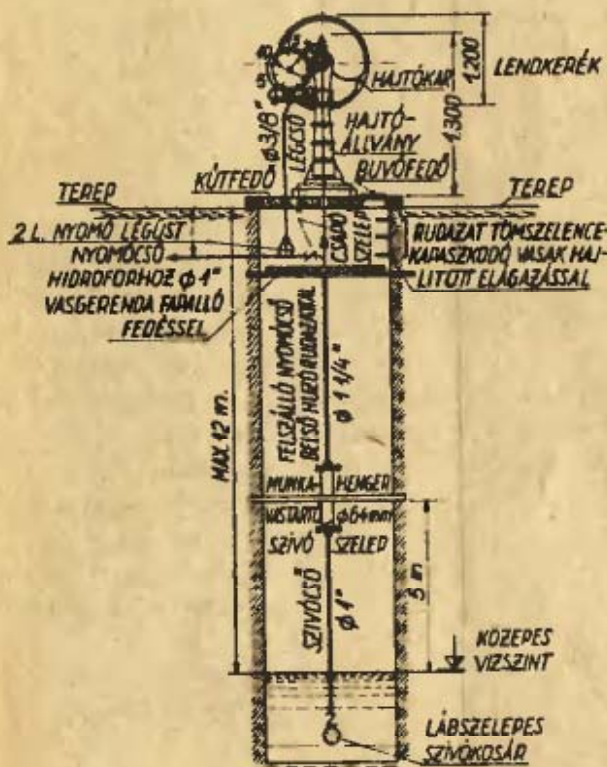
Nofz Emil

1. Hidrofor.
2. Szivattyú.
3. Kút.
4. Fürdőberendezés.
5. Kézi mosdó az emeleten.
6. Mosdó a földszinten.
7. Konyhakagyló.
8. WC.
9. Kiöntő a pincében.
10. Kagyló a pincében.

Kézi hajtású, kéthengeres dugattyús szivattyú szerelési rajza. A csapószelep üzemszünetkor a tömszelence folyását gátolja

Golyóscsapágyazású lendítőkerekes hajtó-állvány, kútszivattyú berendezéssel. Legnagyobb nyomómagassága 30 m. Lökethossza: 150 mm, fordulat 30/perc, vízhozama 15 l/perc. Első indításnál a muukahengert vízzel töltjük meg

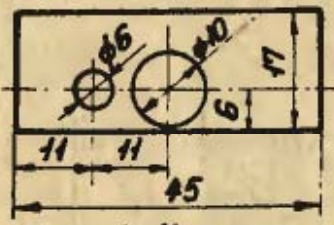
Házi hidrofor szerelési rajza

9. lecke

A méretmegadás

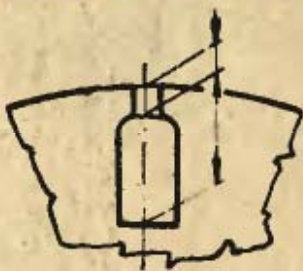
Méreték megadásával — a kottázással — már 3. leckénkben foglalkoztunk néhány szóban. Megemlítettük, hogy a méretmegadást vékony — 0,1—0,2—0,3 mm vastag — méret- és méretsegédvonalakkal, nyilakkal és számokkal végezzük. Nézzük most a kottázás szabályait részletesen.

1. ábra

1. ábránkon egy alátét látható bekottázva. A méretsegédvonalat megtakaríthatjuk (17-es méret) akkor, ha ezáltal a rajz nem lesz túl zsúfolt. Méretvonalak és méretsegédvonalak lehetőleg ne keresztezzék egymást.

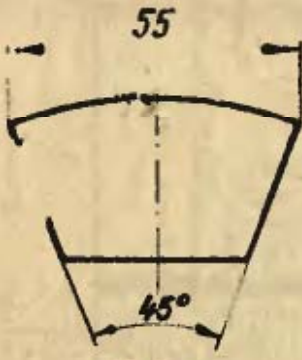
Méretvonal és segédvonal

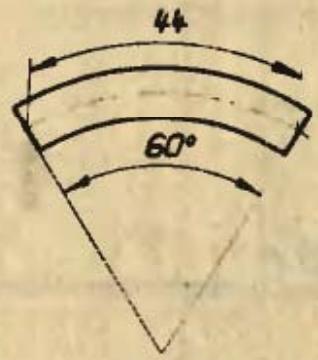
2. ábra

derékszöget zár be. Szükség esetén — ha kevés a rendelkezésre álló helyünk — ettől a szabálytól eltérhetünk. (2. ábra.)

Ivelt, hajlított tárgyak méretezésénél következőképpen járunk el. Húrt egyenes méretvonalal rajzolunk

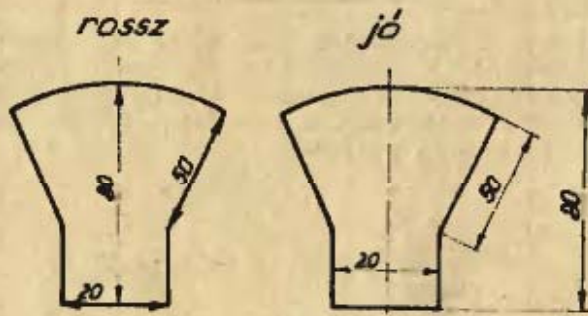

3. ábra

4. ábra

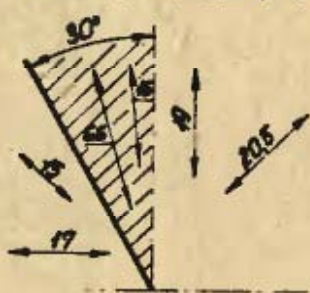
(3. ábra.), ívhosszat és szög-vonalat húzni. Ha az elkeget ívelt méretvonalal rülhetetlen, akkor a méret-

5. ábra

adunk meg. (4. ábra.) Szög megadásánál a körív közép-pontja a szög szárainak metszéspontjába esik. (Méretsegédvonalakat nem kell a metszéspontig húzni! Lásd 3. ábra.)

Méretvonalaként nem szabad nézet-, kontúr-, vagy

6. ábra

középvonalat felhasználni. (5. ábra.)

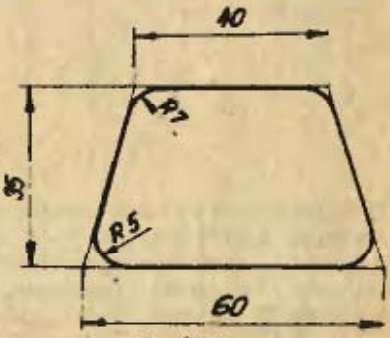
Műszaki rajzok szöve-

gét és kottáit aluiról és jobbról nézve írják fel, a 6. ábra szerint. A függőlegestől 30°-ig levő, ún. tilos iránymezőbe nem szabad sugárirányú méret-

számot vízszintes mutatóvonalra írjuk, amely ponttal kapcsolódik a méretvonalhoz (lásd 16, 66 méret).

Ha tárgy kontúrvonala lekerekítéssel csatlakozó vonalszakaszokból áll, akkor a méretsegédvonalakat az egyeneseket meghosszabító segédvonalak metszéspontjából kell húznunk. (7. ábra.)

Sátorhelyi Tamás

7. ábra

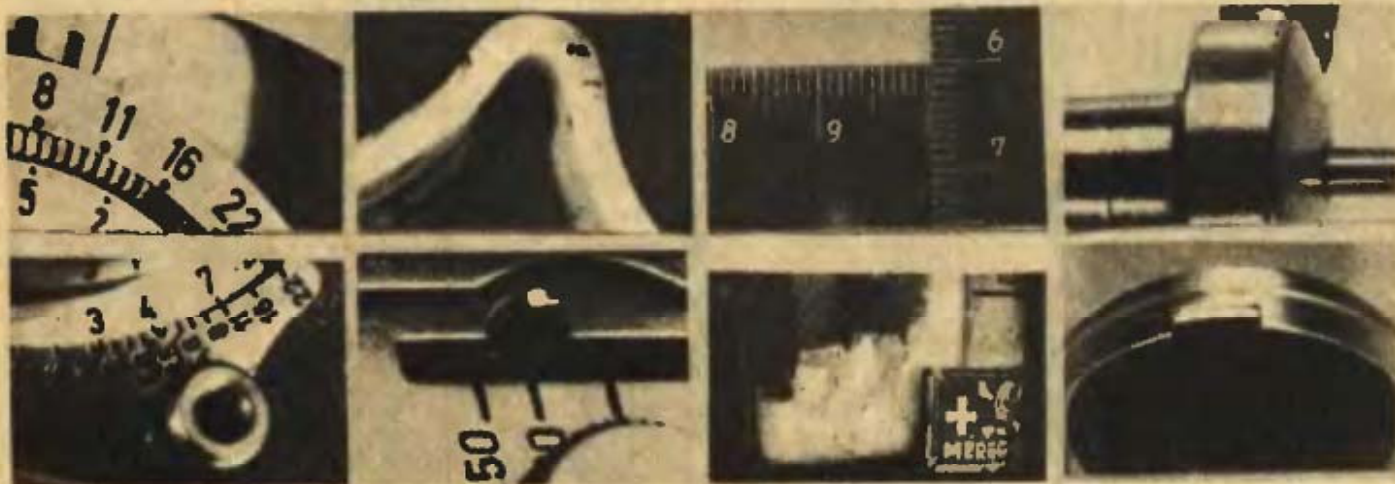

TALÁLÓSDI

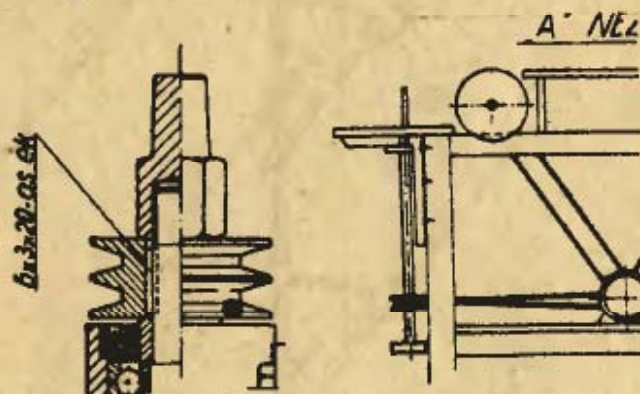

Ki használja a képen látható eszközöket?

Ha felismeri a részletfelvételekről a tárgyakat és a tárgyak nevének kezdőbetűit sorba olvassa: megkapja a választ.

Melyik EZERMESTERből valók az ábrák?

Laciknál szép hibátlan almával kínálják a vendégeket. Ahogy hámozzák a gyümölcsöt; csodálkozva látják, mindegyik négy egyforma szeletre esik szét. A vendégek ámulatán mosolygó házigazda megjegyzi; — a héja alatt szeleteltem fel az almákat, hogy ezzel se kelljen bibelődni kedves vendégeimnek.

Hogyan szeletelte fel az almákat Laci a héja alatt?

Szakköri hírszolgálat

DUNAÚJVÁROSBAN megalakult a Művelődési Ház barkácsszakköre. A tagság — javarésze újitók, szakmunkások — érdeklődése megoszlik a fa, fém és elektromos ezermesterkedés között.

HORVÁTZSIDÁNYBAN az úttörök barkácsszakköre kiállítását, illetve vásárt rendezett májusban a kis ezermesterek munkáiból. A horvát, német és magyar anyanyelvű pajtásokat baráti szeretetbe fűzi a barkácsolás öröme.

PÉCSETT a Sopianában tél óta folyik a rádiószakkör tevékenysége. A gyakorlati foglalkozás megkezdését előkészítő előadásokkal alapozták meg.

OLCSÓN KAPHATÓK az ezermesterek részére szerszámok, csavarok és más műszaki cikkek: Műszaki Üzlet, Bp. I. Batthyány tér 2.

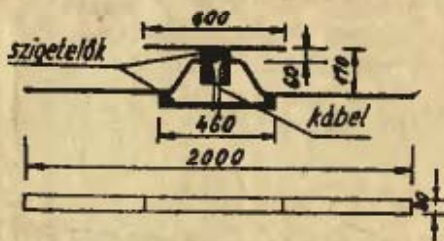
TELEVÍZIÓ ANTENNÁK

(Lásd a 2. borítót)

A televízió-tulajdonosok gyakran nézik a háztetőkön lévő »különleges« antennákat. Miből, hogyan készítette a tulajdonosa? Mit »tud« az antenna? Melyik típusú vevőkészülékhez használja? A pesti háztetőkön kerestünk választ ezekre a kérdésekre. Meglátogattunk néhány tv-antenna tulajdonost, elkértük és ők szívesen adták át a szükséges adatokat, amelyért ezúton mondunk köszönetet: Jávorka Edének, (Bp. VI. Ledvai u. 25.) Enyingi Lászlónak (Szabadság-hegy), Skobla Antalnak (József Attila lakótelep).

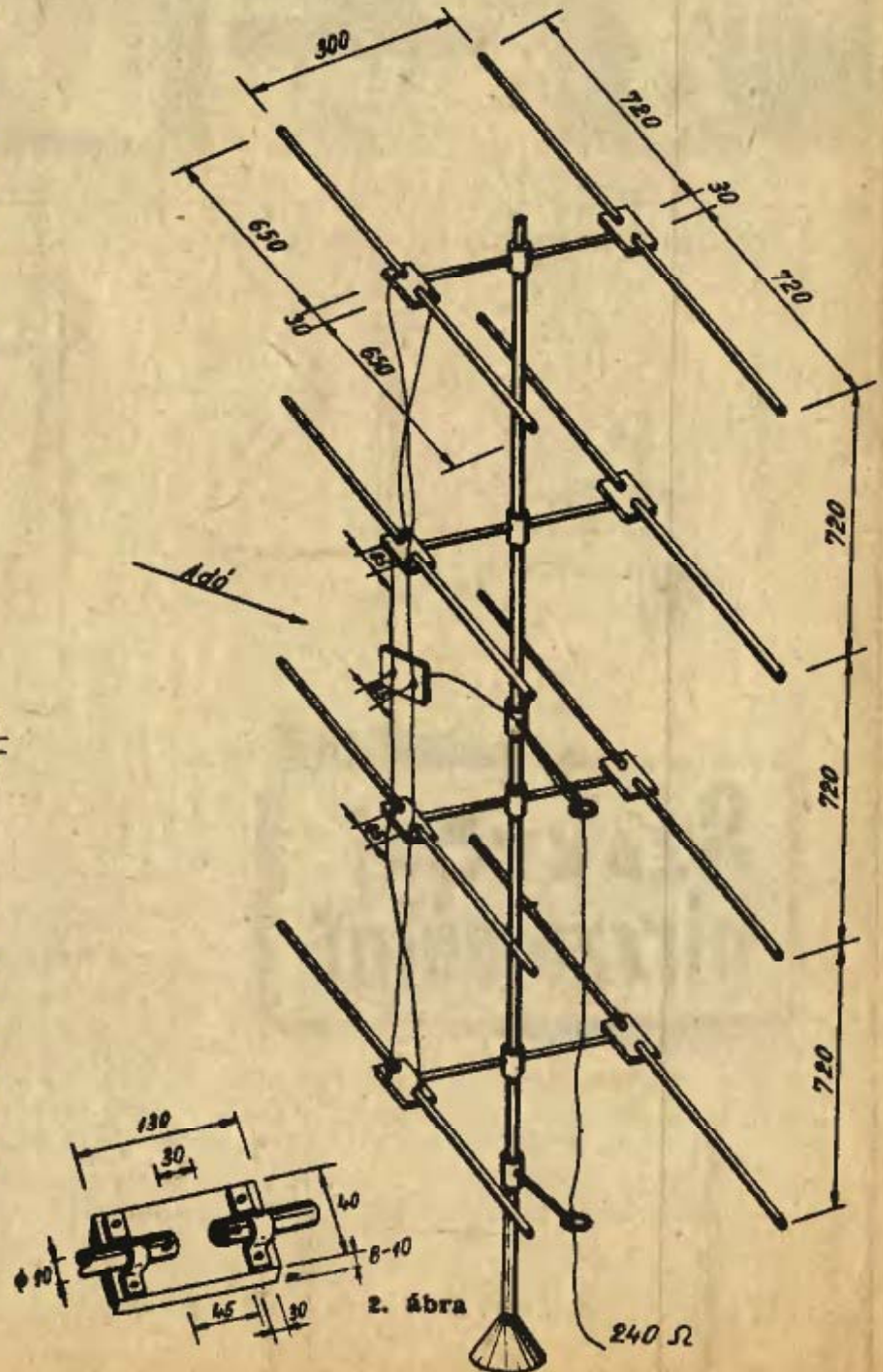
Foto: Dobos Ferenc

Könnyen elkészíthető és felszerelhető, széles-sávú antenna — fa-szigeteléssel — a tetőre szerelve. Feszítő kötelek nélkül is stabilan áll a tetőn. Könnyen, kevés anyagból elkészíthető és a legtöbb vevőkészülékhez használható. Az antenna anyaga 80–100 mm széles, 2–2,5 mm vastag alumíniumlemez. Az egyes darabokat lakkozott fa (vagy szigetelőlemez) fogja össze, amelyet néhány $\varnothing$ 20 mm-es menetből álló, rézhuzalból készített tekercs köt össze (1. ábra).

1. ábra

Négyemeletes antenna, szilárd tartórúdon, három kötéshuzallal, a 3-as csatornán Kassa, a 4-esen Pozsony, az 5-ösön Besztercebánya jelentkezik. Kísérletezik a jugoszláv és a gráci adók vételével is. Az antennaelemeket $\varnothing$ 10 mm-es alumíniumcsőből készítette és bilincssel erősítette a π x-lapra (2. ábra).

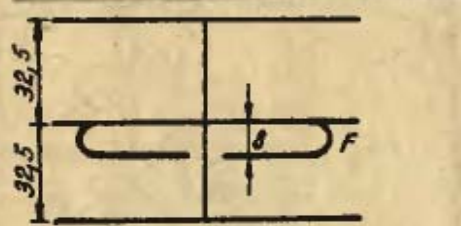

2. ábra

adók műsora fogható (3. ábra).

15 elemes antenna. A jobb oldali első számoszlop a jugoszláv adó, a második a gráci adó vételéhez szükséges méreteket mutatja cm-ben. Az elemek tartója 25x25 mm-es szögalumínium, 1"-os tartó csőszlopon. Az antenna fix beállítással hozza a gráci és a jugoszláv adó műsorát. Az adók iránya Budapestről: Gráz Ny-tól D-re 9°-kal, Jugoszláv D-től K-re 10°-kal (4. ábra). A készülék típusa Alba Regia.

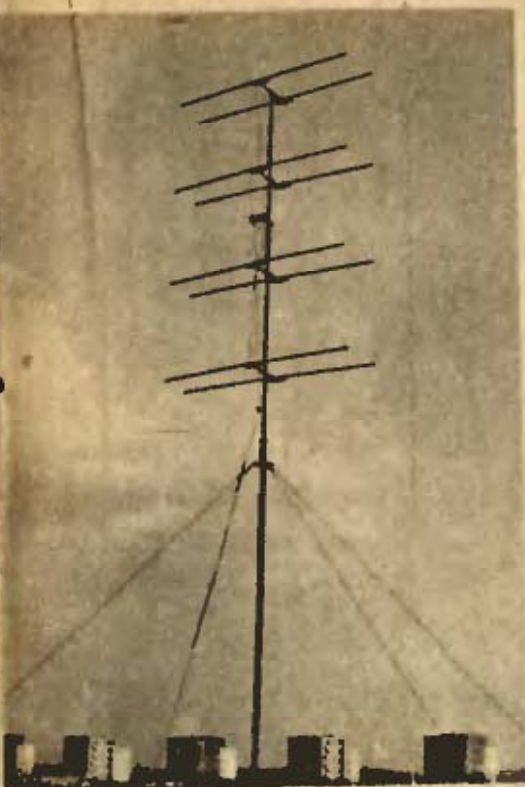

77	89
77	89
68	77
61	71
60	71
59	70
58	69
57	68
56	67
55	66
54	65
53	64
52	63
51	61

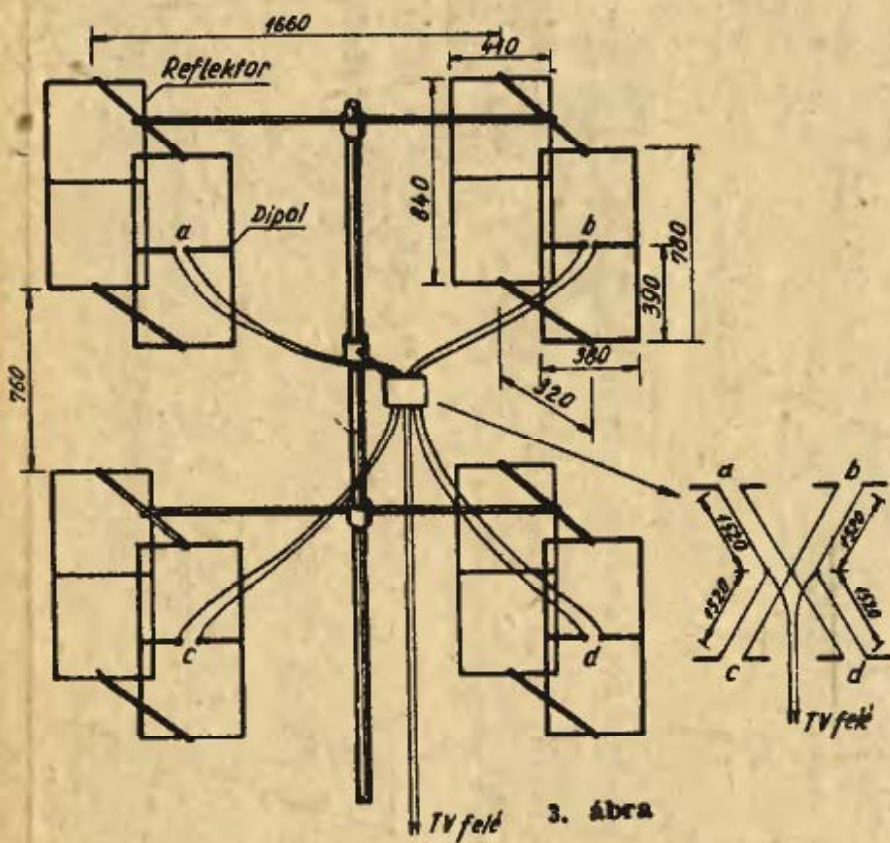
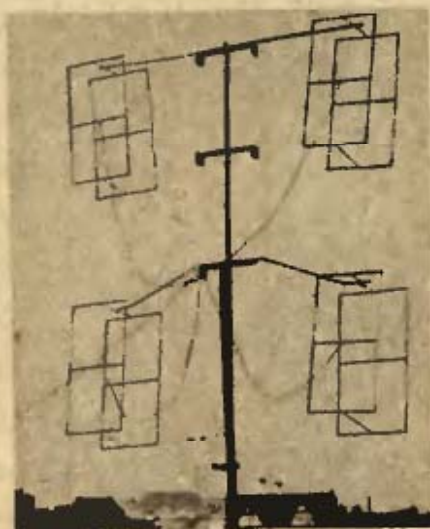
4. ábra

Ajánljuk a »Rádiótechnika könyvei« sorozat 29. számát »URH és TV antennák«; az segítséget nyújt az antenna elkészítéséhez.

Dobos Ferenc
203

Négy dipol és négy reflektorból összeállított antenna és a kábelek bekötése. Az egymást keresztező vezetékek 40 mm-nél közelebbre ne kerüljenek egymáshoz. A keretek $\varnothing$ 10 mm-es alumíniumcsőből, hegesztéssel készültek, stabil tartószerkezetre függesztve. A készülék típusa AT-650. A 7-es csatornán a Banská-Bistrica-1, a 8-ason a gráci

3. ábra

F Ű R Ó G É P - Á L L V Á N Y

Sok barkácsoló dolgozik fűrógéppel, nyomja vele a mellét. Ezen a nehéz munkán szeretnénk könnyíteni.

Legelőször a fűrógép állványát kell elkészítenünk. Anyaga csak pár méter szögacél és több hulladék, — lapos, — T, köracél és acéllemez, egy darab nyomórugó és pár darab csavar.

A fűrógép aljához 2980 mm hosszú $25 \times 25 \times 5$ -ös szögacél, 1206 mm hosszú 20×5 mm-es laposacél szükséges. Az állványt hegesztjük, vagy csavarozzuk.

A felső keretet szögacélból, a rajz szerint meghajlítjuk és három lyukat fúrunk a talpon megadott furatok szerint. A lábakat leszabjuk és kifúrjuk.

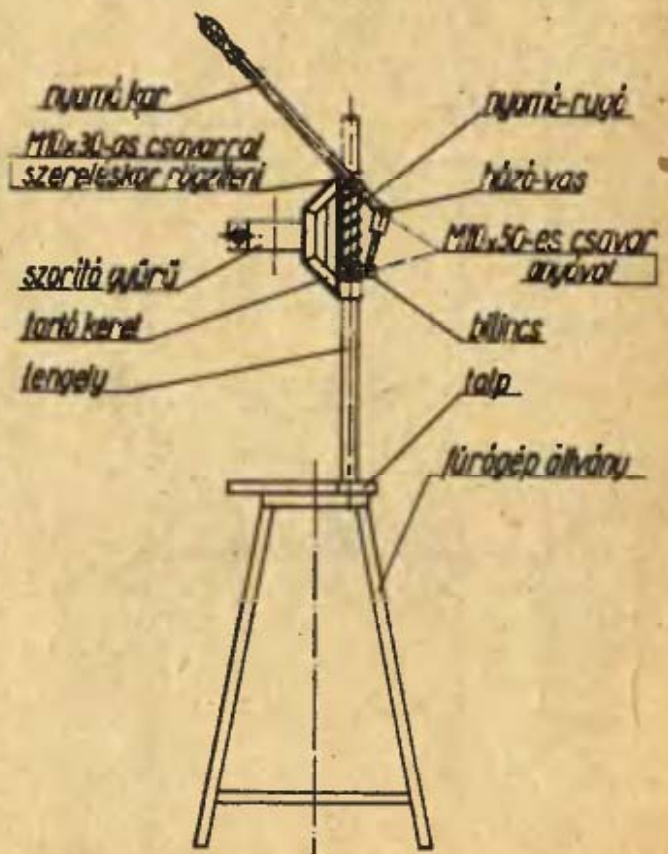
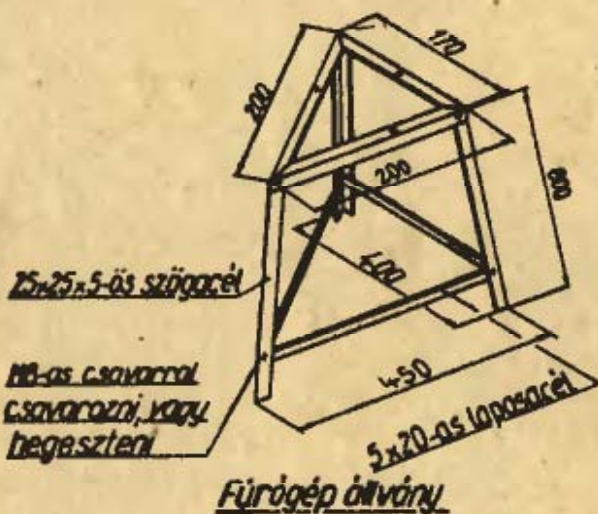
Ha ezzel készen vagyunk, akkor a lábmerevítőt kell leszabni. A támasztó lehet 20×10 -es laposacél. Anyagszükséglet: 900 mm hosszú $\varnothing 30$ -as köracél, $180 \times 280 \times 20$ -as le-

mez, $500 \times 20 \times 10$ -es laposacél, 4×130 -as nyomórugó, 460 mm hosszú $25 \times 25 \times 4$ -es »T« acél, vagy $460 \times 20 \times 10$ -es laposacél. Pár darab csavar, abroncs és csőhulladék.

Először a fűrőasztalt készítjük el. A fűrőasztalt kifűrészelve, a 3 db süllyesztett csavar és a köracél helyét kifúrjuk, s menetet vágunk bele. A tengely végére is menetet vágunk és belecsavarjuk a talpba.

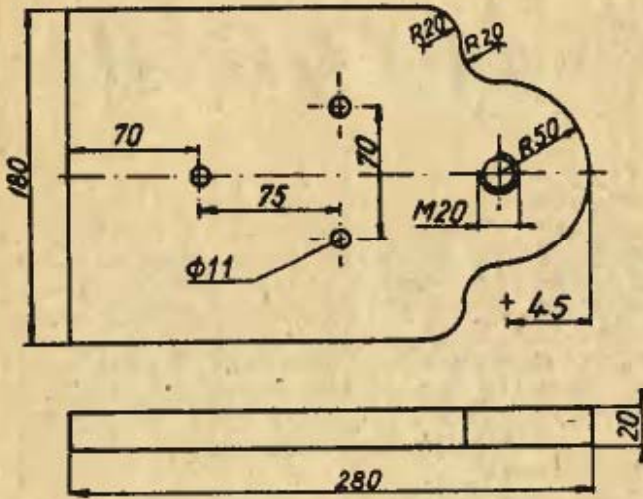
Ha készen vagyunk, akkor megcsináljuk a fűrógép tartószerkezetét és a többi fúrást már vele végezhetjük.

Ezt az állványt nemcsak villanyfűrőhöz alkalmazhatjuk, hanem amerikaiéerhez is. **Tóth József**

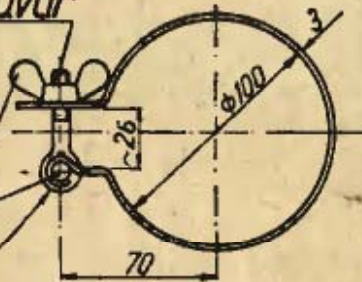
Talp

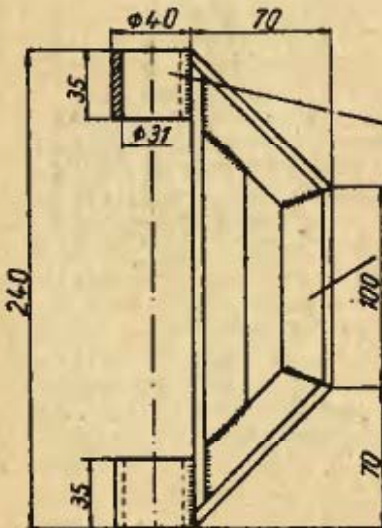
szorító-gyűrű

Szemes csavar
M8x40-es
Szárnyas
anya M8-as
csapszeg
behajlítani

Tartó-keret

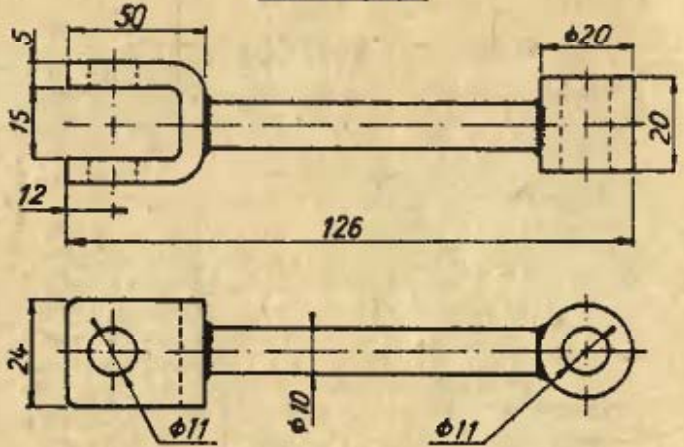

acél csúszógyűrű
25x25-ös T-
acél

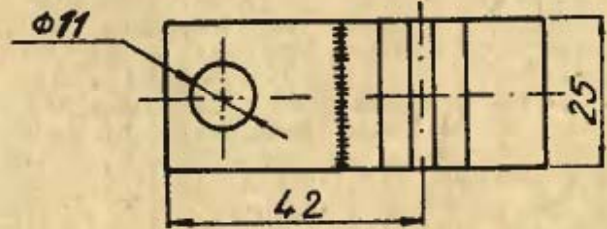
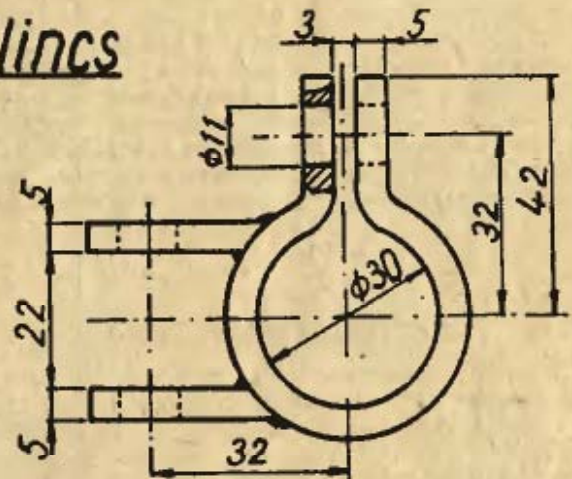
Tengely

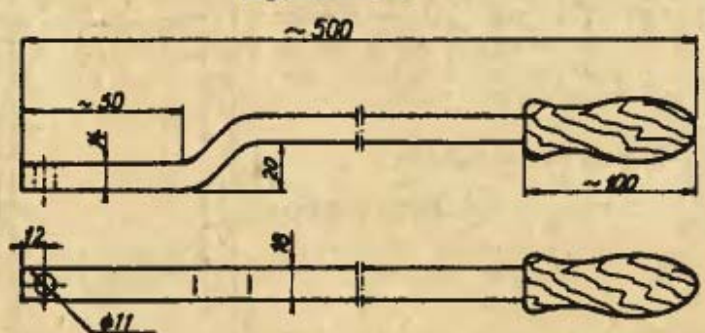
Húzóvas

Bilincs

Nyomó-kar

MŰHELYSAROK

Erdemes forgatni

Halász Ferenc:

Miből mit készíthetünk?

Halász Ferenc szakírói munkásságának sokat köszönhet az olvasó. Bár talán még sohasem tette a barkácsolást annyira hozzáférhetővé a kezdő ezermesterek számára, mint ebben a kötetében. A papírral, a fával, a fémmel, a műanyaggal és az üveggel ismeret meg. Foglalkozik a nélkülözhetetlen alapfogásokkal. A segédanyagok és az egyszerűbb szerszámok kezelésének módszereivel is fölkészít a hasznos és csinos tárgyak barkácsolására. A szerző közkezdvelt pedagógus-erényei látják e kis kötetet is valódi kézikönyvvé: következetessége a fokozatosságban, alapossága a részletekben. Az olvasónak adott tanácsainak megtartásához — »csak olyan tárgyakat készítsünk, amelyekhez egyszerű eszközök szükségesek!» — »igyekezzünk szakszerű munkát végezni!» — »ha valamibe belekezdünk, fejezzük is be azt becsülettel!» — »A legegyszerűbb munkát is pontosan, gondosan végezzük!» — biztosítja könyvében a feltételeket.

V. G. Boriszov:

Rádióamatőrök Iskolája

Az új kiadásban új fejezetekkel találkozunk: az elektrotechnikai alapvetés, a fotocella, a képtávíró, a televízió, a lokátor — bővítik az olvasó látókörét. Az átdolgozás érdeme, hogy a megépíthető kapcsolások esetében magyar szabványokkal, hazai alkatrészekkel találkozunk az amatőr. Ugyanezt a figyelmességet és gyakorlati segítséget találjuk a mellékletekben: a Csőadatok és bekötések, az Ellenállásértékek jelölése, a Kondenzátorok és ellenállások rövidített jelölése az elvi kapcsolási rajzokon és a szinte nélkülözhetetlen Cső-táblázatok elhárítják a kudarcot. A kötet alapvető ismeretei, útmutatásainak részletessége az önálló barkácsolásra oly módon készíti fel az olvasókat, hogy bennük az ipar és a tudomány iránt is érzéket és kedvet ébreszt. Külön föl hívjuk szakköreink figyelmét a könyv XXXIV. fejezetére: nekik íródott.

Horváth Árpád:

A tüzes gép

Tárgya szerint a gőzgép történetével foglalkozik a szerző. Írásmódja pedig

valósággal lírai közelségbe vonja a gőzgép műszaki és kultúrtörténeti vonatkozásait saját élményei és a gőzgép történetében szerepet játszó emberek sorsa által. A légszivattyútól az atomerőműig kalauzol, hogy végül is a dugattyús gőzgépekkel csak a könyvet fejezze be és nem a gőzgépek történetét, mert »korunk robotosa a gőz» ma is hűségesen szolgálja az emberiséget és — fejleszthető.

Becske Ödön:

Famegmunkáló szerszámok és gépek

A famegmunkálás általános módja a forgácsolás. Egyaránt megismerkedünk a forgácsolás elméletével és a kézi, illetve gépi famegmunkáló szerszámokkal. Betekintést nyerünk a famegmunkáló gépek elemelbe, szerkezetébe. A gépek kezelése és karbantartása, a készülék-szerkesztés és a balcsotelhárítás eszközei után a meghajtásra szolgáló elektromotorokról olvashatunk a kötetben. A szerző az iparban dolgozók részére írta könyvét, de a fával foglalkozó ezermesterek is hasznát veszik. A jobban felszerelt famunkás szakkörökben pedig otthonosan forgathatják.

(A könyvek a Tánicsics Kladó újdonságai.)

Várhelyi Tamás:

Barkácsoljunk

(Magyar Diafilmgyártó Vállalat)

Első eset, hogy barkács-diafilmre hívhatjuk fel olvasóink figyelmét. A kezdeményezés, tartalma szerint fölér egy könyvvel, és sokszorosan többet ér az ezermestereknek éppen a diafilm műfaja okán. A szerző, a szerkesztést és a grafikai munkát végző Molnár Ottó, Kotányi Ottó és Szenes Róbert felvételei optimálisan éteik a diafilm lehetőségével a barkácsolók javára. A munkafolyamatok célszerű részletezése, a velős útmutató feliratok, a felvételek lényegszerű beállítása a személyes oktatás műzóját keltik. A sérült vakolat javítása, a csempepótlás, a parkettjavítás, a műanyag-padlóburkolás, a vízcsapjavítás, a falcsúszás szerepel a filmtetereken. Ára: 6,00 Ft. A művelődési házak szakköreiben ezermesterklubjában nélkülözhetetlennek tartjuk.

LIBATÖMŐ-KÉSZÜLÉK

Panaszkodott a feleségem, hogy elrágják a libák az ujjait. Vesztem-re megígértem, hogy kitalálok majd valamit... (Kénytelen voltam szavamat állni: gépesítettem a libatömést. Szeretném, ha más falusi család is hasznát venné. Nemcsak megkíméli az asszonyokat, hanem egy-két héttel megrövidíti a tömés időtartamát is.

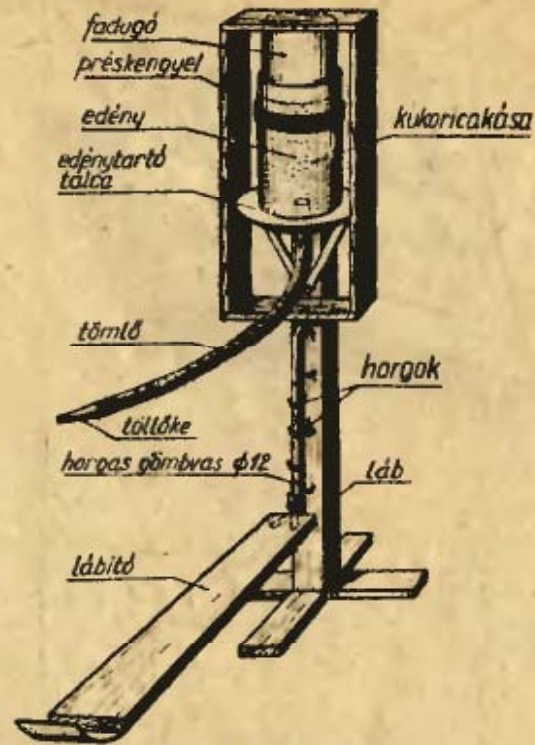
Hogyan kezeljük?

A hígított darával mintegy 3/4 részig töltött edénybe belehelyezzük a viszonylag jól illeszkedő fadugót. Majd — amint a rajz is mutatja, — úgy helyezzük a kengyelet a dugattyú tetejére, hogy lefelé álljon a kampós vége. Ide kapcsolódik a gömbvaspálca, illetve rúd, amelynek alsó felére egyenlő távolságban néhány kampót hegesztünk. Szükség szerint akasztjuk valamelyikbe a lábító deszka karikáját. (A lábító deszkát erősebb lemezből, sítalpszerűen kell elkészíteni, hogy bármelyik kampóhoz kapcsolva tudjuk használni.) Ha rálépünk a lábítóra, az húzást gyakorol a dugattyúra, az pedig kinyomja az edényből a darát.

A mechanizmus állítható úgy is, hogy a lábító deszkát egy tekercsrugóval visszatartjuk és a kampós gömbvas helyett fogazott lapos, vagy egyéb profilvasat alkalmazunk. A lábító csatlakozást pedig racsnis módszerrel csatlakoztatjuk.

A libatömő készüléknek a termelőszövetkezetekben és az állami gazdaságokban is hasznát vennék.

Nagyüzemi használatra persze egy kis módosítást kell alkalmazni a készüléken. Egy elektromágneses léptetővel helyettesítjük a függőleges mozgatásra szolgáló szerkezetet. Az elektromágnes által biztosított út hossza állandó és a tömési időszak különböző fázisaiban mércének is felfogható.

A tömés előkészítése

A durva darát tömés előtt néhány órával leforrázzuk. Az edényt befedjük, azért, hogy a visszatartott gőz párolja a darát. Feltétlenül kenjük be étolajjal tömés előtt az edényt. Legalakalmasabb erre a kenőtoll. Annyira hígítsuk a párolt darát, hogy az dús vastagságban törjön ki az edényből a tömlőbe, mint a hurkatöltőből a rizskása.

A tömés

Begöngyöljük a lábát egy zsákba, hogy ne ugráljon és ki-ki kényelme szerint földre, vagy lócára helyezi. A töltikét a gégénél valamivel lejjebb dugjuk és egyik kezünkkel mindvégig tartjuk, hogy a liba ki ne köpje. Másik kezünkkel a dara ömlését tapogatva, a szokásos módon le-le húzogatjuk a bögybe. Közben persze hajtjuk a lábítót. Általában ügyeljünk rá, hogy ne legyen kemény a liba begye, mert az emésztési zavarokat okozhat. Magam úgy szoktam, hogy napjában egyszer egy bögyre való darához egy gyűszűnyi rostált sódert és egy gyűszűnyi porrártott faszenet keverek, a jó emésztés végett.

Papp Dániel (Szigetcsép)
az első ezermesterklub
alapító tagja

Anna-bálra NYÁRESTÉLYI RUHA

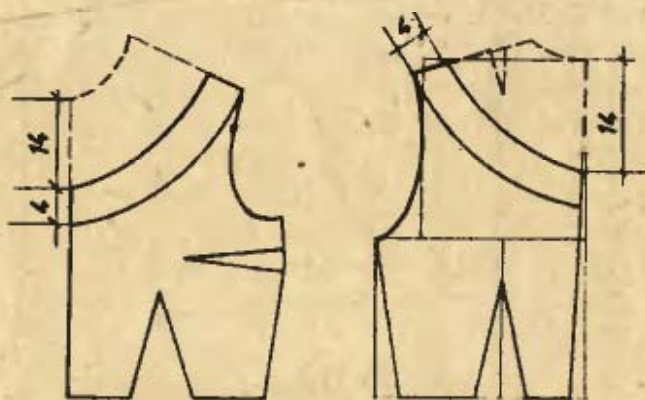
Mai leckénkben egy divatos, egyszerű, könnyen elkészíthető kisestélyi ruhát fogunk kiszabni, modellezni.

A ruha derékban karcsúsított, bő szoknyával, 8 cm széles övvel, rajta saját anyagból készült nagy szalagcsokorral, vállpántja gyönggyel hímzett.

Anyaga lehet nylon, batizt, organza és más estélyi jellegű anyag. 80–90 cm széles anyagból 4–4,5 m, 110–120 cm széles anyagból 3,5 m szükséges.

Vegyünk most elő az 1961. október–novemberi Ezermester számokat és szerkesszük meg az eleje és háta alapmintát. Szerkesztés után az eleje alapmintán elvégezzük a mellivarrás áthelyezését és most következik a modellezés.

A kivágás mélységét a következőképpen állapítjuk meg mind az elején, mind a hátán; a mérőszalag végét az eleje nyakgödörhöz, vagy az utolsó nyakcsigolyához helyezzük és megmérjük a maximális kivágás-mélységet. (Pl. 17 cm). Ebből elveszünk 3 cm-t biztonsági tartalékként és 14 cm mélyre szabjuk a kivágást. A 3 cm egyrészt varrásszélességre, másrészt a próba alatti igazításra kell.

ELEJE MODELLOZÁSA HÁTA MODELLOZÁSA

A vállpánt szélessége 4 cm. A vállpántot már csak a lepróbált derékhoz szabjuk hozzá.

Ha az anyagból a felsőrészt kiszabtuk, kiszabjuk az övet, ez esetleg a felsőrész mellől kiesik és a másikt.

A továbbiakban megmaradt anyagot, teljes egészében beleszabjuk a szoknyába. A szoknya-anyagot ügyesen beosztva megnövelhetjük a bőséget. Pl. 3,5 m 100 cm széles anyagunk van. Kb. 70 cm kell a felsőrészhez, 20 cm kell az övre, maradt 2,60 m 100 széles anyag. Ha a szoknya hossza 65 cm, úgy 4 részre vágva és összevarrva 4 m bőségű szoknyát kapunk.

Zipzárat ebben az esetben csak oldalra varrhatunk. A szoknyát mindig 3–4-szer kell behúzni. Varrógéppel, laza szálfeszítővel a legnagyobb öltésne állítva végezhetjük el.

A ruha derekát danubia-szalag hozzáfogásával varrjuk össze. Szalagcsokor helyett színben hozzáillő vagy saját anyagból készült rózsát is tehetünk az övre, vagy vállpántra.

Majeros Zsuzsa

A HÁZTARTÁSI GÉPEK

II.

házi szervize

HA ELROMLIK A MOSÓGÉP

Már 800 000 háztartásban van nálunk mosógép. A magyar mosógépek forgótárcsás rendszerűek, alakjuk kerek vagy négyszögletes. A köralakúaknál a mosótartály alján, a négyszögletűeknél az oldalán egy műanyag bordástárcsa forgatja a mosószeres melegvizet, illetve a szennyes ruhát a tartályban. A ruha nehezebb mint a víz, tehát lassabban forog. Így a víz nemcsak forgatja a ruhát, hanem átjárja és így mossa ki belőle a szennyet.

Milyen a szerkezete ?

A bordás forgótárcsát a motor tengelyére erősítve találjuk. A tengely önkenő csúszó csapágyakban forog. A tengely végére erősített ékszíjtárcsában futó ékszíjak továbbítva a motor fordulátát, forgásba hozzák a bordástárcsát. Mindezt köralakú, illetve négyszögletes kettős falú burkolatban helyezték el.

MIT JAVÍTHATUNK HÁZILAG?

A gumlesere

Leghamarabb a mosótartály fedele körüli gumi használódik el: szakad, törik, vagy megnyúlik. Cseréljük ki magunk. Kapható a KERAVILL-ban »U«-alakú fazongumi: négyszögletes fedélre 13,10 Ft/db, köralakú fedélre 9,10 Ft/db. Az újat úgy illesszük a régi helyére, hogy a fedél az »U«-vájatba kerüljön, az 1. ábra szerint.

Ne felejtjük javítás előtt mindig áramtalanítani a háztartási gépeket: húzzuk ki a villásdugót a konnektorból!

Ékszíjcsere

Rendszerint azért lassul meg a forgótárcsa forgása, mert az ékszíj elhasználódott. Az ékszíj kicseréléséhez sem kell szakember. Vegyünk, ha köralakú a gépünk 630 mm hosszú ékszíjat 19,80 Ft-ért, vagy ha négyszögletes, akkor 800 mm hosszú 25,10 Ft-ért. A négyszögletes gépeknél az új ékszíjat a 2. ábra szerint tegyük föl. Ha elfordítjuk a motort a nyíl irányában, akkor a két szíjtárcsa közelebb kerül egymáshoz, könnyen feltehetjük az új szíjakat. Ha ezután visszaengedjük a motort, saját súlya biztosítja a szíj megfelelő feszülését. A köralakú gépeknél a szíj feszítését nem a motor súlya, hanem a rugós teleszkóp biztosítja. Össze kell nyomnunk a teleszkópot ahhoz, hogy az új szíjat

az ékszíjtárcsára föltehessük. Utána lassan visszaengedjük a teleszkópot eredeti helyzetébe.

Eltörött a mosógép lába

A mosógép gumilábakon áll. A négyszögleteseknek két lábuk görgős, kettő görgő nélküli. A kör alakú mosógépeknél két láb görgős és egy sima gumiláb. A lábak merev gumiból készülnek, tehát könnyebben törnek. Egy új gumiláb ára 6,50, egy görgőé 17,20 Ft. Kicszerelésüknél gyakran tapasztaljuk, hogy a tartó csavar berozsdásodott és emiatt a régi törött láb megszorult. Ebben az esetben petróleumozzuk meg a rozsdás csavart, hagyjuk állni és utána erős csavarhúzóval kicsavarhatjuk.

Öv, csatt: tárcsatörés

Ne rángassuk a forgótárcsához szorult ruhát, mert elszakadhat és még a tárcsa is eltörhet. Könnyen törik a forgótárcsa attól is, ha a mosótartályba aránylag nagyobb szilárd anyag kerül, pl. ruhaöv, csatt stb. Az eltörött forgótárcsát lassan csavarjuk le, az óramutató járásával ellenkező irányba ütögetve, ha nehezen mozdul. Használhatunk ehhez kalapácsnyelet, vagy más fadarabot. Természetesen előbb ürítsük ki a tartályt. Az új tárcsát — ára 23,50 Ft — a régi helyére szereljük.

A simmering-tömítés

Azért, hogy a tengely mellett ne folyják ki a víz, jól záró tömítést alkalmaztak, a simmering-tömítést. A hibás simeringgyűrű már nem zár teljesen és a kifolyó víz a csapágyakba jut, azok elvesztik önkenő tulajdonságukat. A kifolyó víz a gép villamosrészeihez érve zárlatot okoz, súlyosabb esetben életveszélyt. Hosszabb idő óta üzemelő mosógép esetében ilyenkor célszerű szerelőt hívni és a javítással együtt általános ellenőrzést végeztetni a különböző villamosrészeken, villamoscsatlakozásokon, a teljes gépen. A simmering tömítés baján magunk is segíthetünk. A szükséges cseréket a 3. áb-

A második műszak segítői Szigetváron

A szigetvári művelődési ház kézimunka szakkörében »A második műszak segítői« című előadásorozatban mutatták be a háztartási gépek működését és kezelését. A tanfolyamon 35-en sajátították el a háztartási gépek kisebb hibáinak javítását. Zágon Gyuláné, a művelődési ház igazgatója a nagy érdeklődésre való tekintettel újabb szakköri bemutatókat tervez.

Címlapunkon Brigovác Anna, és Várnai Anikó a szakkör egyik bemutatóján a mosógép javításával foglalkoznak.

ra szerint végezzük el. Vegyük meg ehhez a következő alkatrészeket: 1 simeringgyűrű 4,— Ft, peremes csapágy 6,70 Ft, sima csapágy 6,20 Ft, tengely 23,50 Ft, tömítő-karika 0,30 Ft, tömítő csúszógyűrű 6,40 Ft.

AMIT NEM SZABAD...

A hozzá nem értés bajjal járhat. Nem szabad a gépet festeni. A fe-

keze felső keretű, régi típusú gépek kivételével valamennyi mosógépet Amox beégetős festékekkel vonták be, a legújabbakat pedig Alkacid beégetős lakkal. Ezekről minden festék, még a sajátjuk is lepattog.

Vímmel, csiszolóporral sose tisztogassuk gépünket, mert karcolásra érzékeny a festékbevonat. Csak nedves, szappanos, lúgos ruhával tisztíthatjuk.

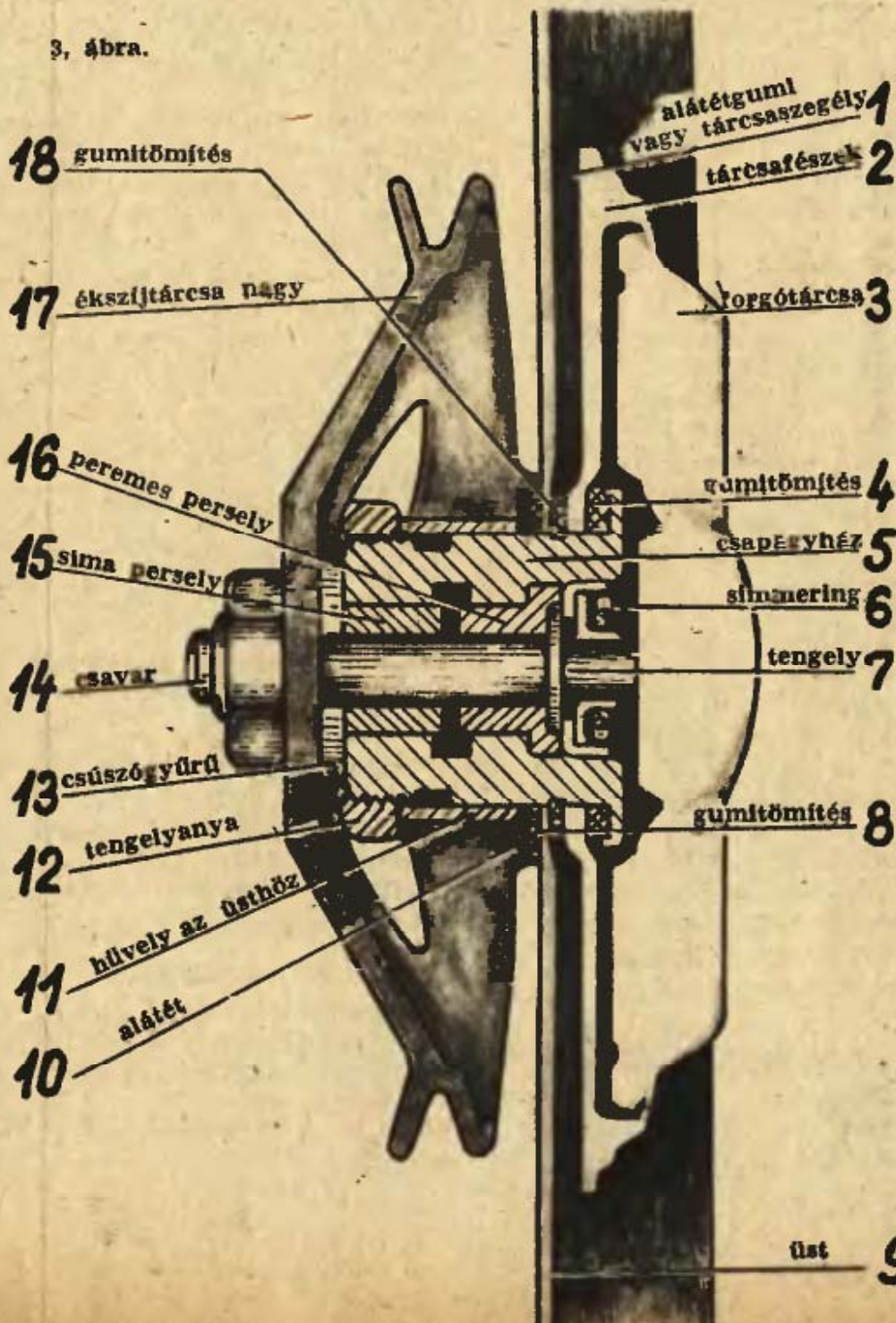
Ne toldozgassuk a kábelt, hanem cseréljük ki a megfelelő hosszúságra, ha a használat helyétől megszabott esne a háztartási konnektor. A toldás ugyanis életveszélyes lehet.

Ne terheljük soha túl a gépet. Egyszerre csak 1,5 kg ruha rakható bele. Durva szövésű anyagból pedig ennél kevesebb. Akkor találtuk el a megfelelő súlyt, ha a forgótárcsa könnyedén, lazán képes forogni.

Azonnal kapcsoljuk ki a gépet, ha üzemelés közben erős berregő hangot ad. A zaj oka a feszültség-ingadozás. A motor 10%-os feszültségesezt még elvisel, nagyobb már nem, leég.

Valamennyi alkatrész utánvétellel is megrendelhető a KERAVILL üzleteiben,
VARGA LIA

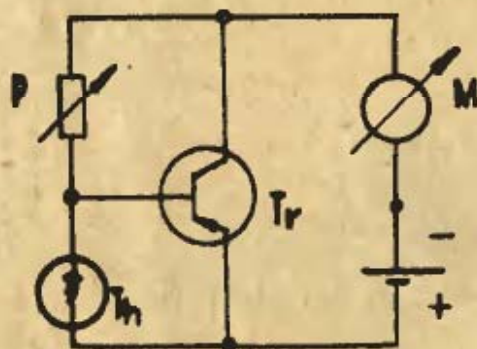
3. ábra.

Automatikus hőstabilizátor

Színes másolatok, vagy nagyítások készítésénél fontos, hogy a hívó hőmérsékletét állandó és meghatározott szinten tudjuk tartani. E hőmérséklet ellenőrzésére higanyos hőmérő is megfelel, de nem szabályozza azt automatikusan.

1. ábra. A hőstabilizátor kapcsolási vázlatja

Az 1. ábra olyan áramköri elrendezést mutat, amelyben egy tranzisztort láthatunk »csúszó« bázisosztóval, kollektor körében pedig egy mA mérőt. A bázisosztó egyik tagja P potencióméter, a másik Th Termisztor.

Működése

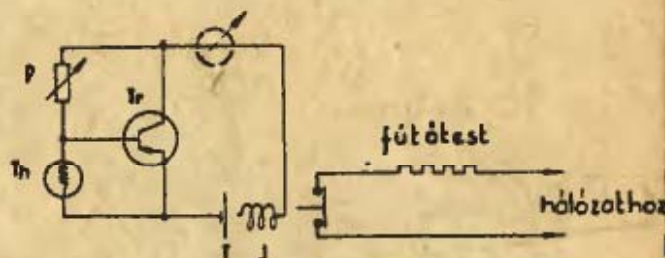
Szobahőmérsékleten P potencióméterrel beállítjuk Tr tranzisztor nyugalmi áramát, majd Th termisztor folyamatosan ellenőrzött melegítésével egyidejűleg M műszer kitérését hőmérsékletre hitelesítjük. A műszer kitérése növekvő hőmérséklettel egyidejűleg csökken, mert Th tranzisztor ellenállása a hőmérséklettel csökkenő tendenciát mutat és a tranzisztort egyre inkább lezárja. Ez az elrendezés így még csak hőmérő.

A hívó hőmérsékletének állandósítására a kapcsolást kiegészítjük egy kis áramra húzó jelfogóval. E célból Th szükséges felmelegítésével

P potenciómétert úgy állítjuk be, hogy a jelfogónk éppen behúzzon. Ezután P helyzetét állandósítjuk. A jelfogó záró kontaktusán keresztül kisméretű — folyadékba lógatható — fűtőtestet kötünk a hálózatra. Elkezdhetjük a nagyítást. Ha a fűtőtest túlfűtene, Th ellenállása lecsökken. Tr tranzisztor lezár. J jelfogó elenged, a fűtés, illetőleg melegítés megszűnik. Ha a hívó hőmérséklete a beállított szint alá csökken, Th ellenállása megnő, Tr tranzisztor nyit, J jelfogó behúz, a fűtés bekapcsolódik és így tovább. A kiegészített kapcsolást a 2. sz. ábrán láthatjuk.

A vázolt automatikát akváriumok vizének hőfok-állandósítására is használhatjuk.

Gépkocsik hűtővizét indításkor mellékszárán át vezetjük, hogy a

2. ábra. A fűtőtesttel kiegészített hőstabilizátor kapcsolási rajza

szükséges üzemi hőfokot mihamarabb elérjük. A mellékszár szabályozására e berendezés kiválóan alkalmas. Az 1. ábrán vázolt elrendezés léghűtéses motorok (motorkerékpár) hőmérsékletének ellenőrzésére is jó.

Alkatrészjegyzék

Tr=tranzisztor P8 típusú.

Th=termisztor TG—10 típusú.

P=trimmer potencióméter
10—15 kΩ

T=telep 3—4,5 V.

J=jelfogó.

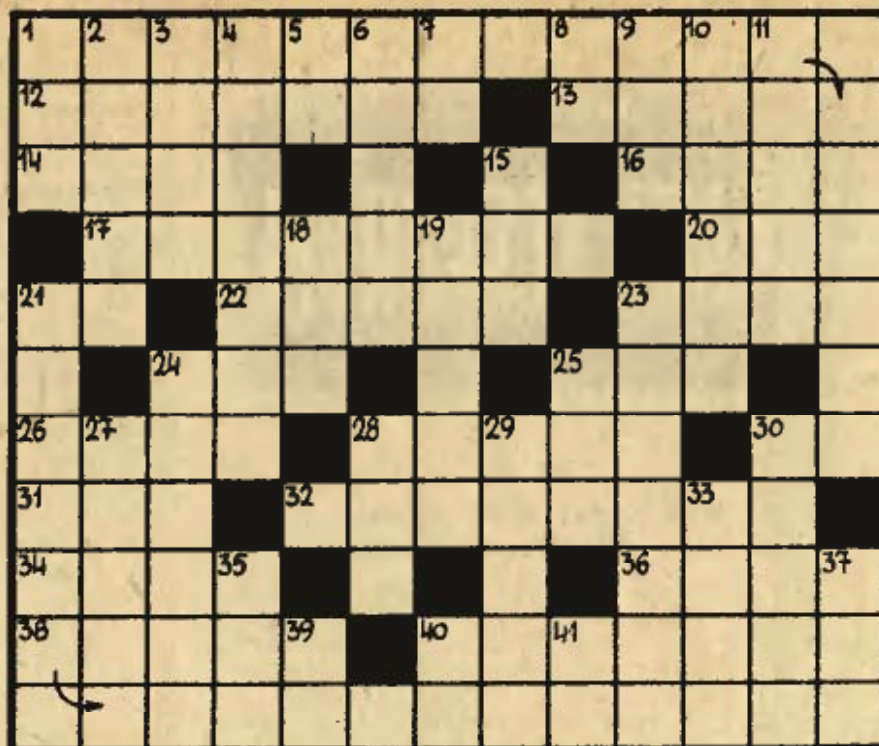
G—1

Fessük magunk otthonunkat!

VIZSZINTES: 1. Fessük magunk otthonunkat! — Itt van elrejtve, hogyan szerezhetjük meg az ehhez a munkához szükséges bővebb ismereteket. (Első rész.) 12. Nyergesújfalu nagy gyára. 13. Döfő. 14. Mértani vonal. 16. Adj mindenkinek! 17. Fessük magunk otthonunkat! (Második rész). 20. Teniszjáték. 21. Melegmenynyiség. 22. ... szentmárton. 23. Tengeri állat. 24. A kezdet vége (!) 25. A magyarságba olvadt nép. 26. Ruhanyílás. 28. Fejteget, megbeszél. 30. A molibdén vegyjele. 31. Tamás, amerikai becézése. 32. Fessük magunk otthonunkat! (Harmadik rész). 34. Megfeneklik. 36. Erőnk forrása. 38. Azonos betűk. 40. Lakodalomban hallható.

FÜGGŐLEGES: 1. Részben ideális (!) 2. E helyen később az ebéd. 3. Jelzésű, rövidebben. 4. Vissza, behintett. 5. Német prepozíció. 6. Névsor. 7. Angol prepozíció. 8. TS. 9. Esőben álló 10. ... is, maradjon is! 11. ... útvár: a török felett aratott első nagy győzelem színhelye volt 1685-

ben. 18. Azonos betűk. 19. Nem a másikat. 20. Invitál. 21. Fessük magunk otthonunkat! (Negyedik rész). 23. Atlétáink. 24. Diplomáciai tiltakozás, idegen szóval. 25. Végtag. 27. Ennyit nem bír el. 28. Vejem. 29. Nagyobbít. 30. Időre vonatkozó kérdés. 33. Falu az Ipoly torkolatá-

nál. 35. Fordítva jegyezd! 37. Brit sziget. 39. A rubidium vegyjele. 40. Római szám és a tízszerese. 41. Menj, angolul.

Beküldendő a négy leghosszabb sor megfejtése, **REJTÉNY**-megjelöléssel, 1963. július 1-ig.

Megfejtés: Orr és Far, Cellon-lakk, Középpgerinc, Koszorúlec, Bordázat.

Jutalmazott megfejtők: Sziklay József, Jászberény; Csanádi Sándor, Bp; Décsy Lászlóné, Bázakerettye; Agg Zsuzsanna, Bp; Rétfalvi Pál, Harta.

Borítókink: Balla Demeter, Nagy János (Foto — Optika KSZ), Pázmány István munkája.

AZ /

EZERMESTER

Válaszol

Nagy István és társai.
Galvanizáló berendezés

házi elkészítéséről lapunk 1960. június-júliusi számában közöltünk leírást. Sajnos, ez a lapszám már Kiadóhivatalunkban sem vásárolható. Javasoljuk valamelyik könyvtárból való megszerzését.

R. F. jelre.
Pvc-tárgyak ragasztásához ciklohexanon és diklo-

retán keverékében pvc-t oldunk fel. A sűrű oldatot metilkloriddal vagy dikloretánnal hígítjuk a kívánt töménységre. A ragasztott felület vagy tárgy csak a ragasztás után 24 órával használható.

A CSALÁDI ÖTLETVERSENÝ eredményhirdetése: az augusztusi számban!

EZERMESTER

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottságának barkácsoló folyóirata 1963. június, VII. évfolyam, 6. szám. Felelős szerkesztő: Solymár Tamás. Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. — Felelős kiadó: Tóth László. — Szerkesztőség: Budapest, V, Nádor utca 15. Telefon: 317-324. — Kiadóhivatal: Budapest, VI., Révai u. 16. Telefon: 116-660. — Megjelenik havonta egyszer. Egy szám ára 2.— Ft. Előfizetési díj: negyed évre 8.— Ft, fél évre 12.— Ft, egész évre 24.— Ft. — Terjeszti a Magyar Posta. Csekk számlaszám: egyéni: 61263, közületi: 61066 (vagy átutalás a MNB 8. sz. folyószámlájára). (INDEX: 25.213.)

BARKÁCSFÓRUM

Működési szabályzat — Szigetszentmártonban

A szigetszentmártoni ezermesterklub — elnöke I.őrincz József — többek között azt tűzte ki célul, hogy gyakorlati bemutatókkal, ismeretterjesztő előadásokkal megtanítsák a község lakosait a háztartási gépek alapfogalmainra és kisebb hibáinak önálló javítására. Bizonyos óraszámot vállaltak társadalmi munkában a tanács VB. előtt a lakosság javára, és a helyi iparpolitika megkönnyítésére. Általában a technikai ismeretek gyakorlati terjesztése a felnőtt lakosság körében és az iskolai politechnikai oktatás támogatása a klubtagság célja.

Néhány pont a működési szabályzatról:

8. Szabad a műhelyben újítások, találmányok vagy egyéb ésszerűsítések és fantáziák kísérletezése és elkészítése saját egyéni célra, sőt ennek elősegítése a klubvezetőség alapvető feladata.

6. A klubtagság köteles egyenlő arányban részt vállalni a társadalmi munkából.

9. A lakosságnak végzett javítási munkákért semmiféle díjat nem szabad elfogadni.

10. A klub pénztárosa pecsétes ellenőrző blokk ellenében átvehet egyénektől és hivatalos szervektől egyaránt a klub technikai fejlesztésére adományozott pénzüsszeget.

28. A saját barkácsolásra felhasznált anyagért a tag minimális térítési díjat fizet, illetve a hozott anyag eredetét köteles igazolni.

19. A klubvezetőség köteles egyrészt a klubtagság, másrészt a tanács VB ellenőrzése számára megfelelő nyilvántartást vezetni gazdálkodásáról.

Egyéni passzió vagy társadalmi mozgalom?

Sohasem volt csak egyéni passzió. Mégis az újságokba a bravúrok — tízezer gyufaszáלבól a Kreml tornya! — az egyéni passziók híre került. Amióta — egy-két éve — mozgalomformát ölt a helyiség-gonddal, anyag- és ismerethiánnyal küzdő ezermesterek házi tevékenysége, a barkácsolás fogalomköre is bővül. A helyi javítószolgáltatás hézagpótlói, a

technikai kultúra ismeretterjesztői — így emlegetik már az ezermesterklubokat és méltányolják működésüket a közséjfejlesztés szempontjából, sőt a szocialista emberi viszonyokra gyakorolt befolyásuk szerint is.

Mégsincs egy hivatalos szerv, egy testület, amely a mozgalom szükségleteiről és távlatairól gondoskodna, vagy — és ez a legkevesebb! — összehangolná a mozgalom többféle tevékenységét. Meddig lehet még képes az EZERMESTER folyóirat arra, hogy sajtószerepén túl pótolja az irányító szerv jelenlétét a mozgalomban?!

A vezetőttestület társadalmi aktívával végeznék eszmei irányító tevékenységét. Összehangolná a szakkörök irányításában a fenntartó szervek munkáját, a költségvetésszerű anyagi támogatást is beleértve. Országosan gondoskodhatna arról, hogy azokat a kiselejtezt gépeket, műszereket és anyagokat, amelyeket a Műszaki Anyag- és Áruértékesítő Vállalat nem vesz át, az ezermesterklubok kapják meg. Programszerűen elősegíthetné a női barkácstevékenység kibontakozását és az úttörőmozgalom szakköreinek támogatását. Évente megrendezhetné az ezermesterklubok kiállítását.

Komlóssy Jenő

M. T. A. műszaki főelőadó

A NYILATKOZAT után

Az ezermesterklubok országos pécsi tapasztalatcseréjén elfogadott NYILATKOZAT után reméljük, hogy addig is, amíg a központi irányítás problémája megoldást nyer, javulnak a szakköri barkácsolás feltételei. A berendezés, az anyagellátás nálunk is a legsúlyosabb kérdés. A Klement Gottwald gyár, a Csepeli Vas- és Fémművek méltányosságán múlott eddigi munkálkodásunk sikere. Jó lenne, ha a gyárak anyagi segítségét országosan ki lehetne terjeszteni a műszaki támogatásra is. Ennek megfelelő formája lehetne az üzemek és a közelükben működő ezermesterklubok szocialista szerződése, vagy a fenntartó szervek és az üzemek megállapodása.

Berecz Miklós

II. ker. Ságvári Endre

Művelődési Otthon igazgatója

A község igénye

Mivel községünkben kisiparosok nincsenek, a járási székhelyre kell szállítanunk a kisebb-nagyobb javításokért háztartási berendezéseinket. A helyszíni javításra meg hónapokat kell várni, mire kapunk iparost. Ezért arra gondoltunk, hogy megalakítjuk a helyi tanács és a termelőszövetkezet támogatásával az ezermester szakkört. Szeretnénk, ha tapasztalatátadásra az egyik gyakorlatotabb ezermesterklub vezetői meglátogatnának bennünket.

Angeli József
Isztimér

**VÉDŐTETŐ
SÁTORHOZ**

1963 JUNIÚS

ÁRA: 2, — Ft

EIERMESTER

